

22. D E C E M B E R

Dan naše Ljudske armade

Zagorje najboljšo v tekmovanju za izvedbo volitev

poročilu Trbovlje v predvolilni dejavnosti kot prav dober sektor, tudi pri okrasitvi volišč so Trbovlje dosegle 9 točk, vendar pa so pokazale premajhno politično aktivnost v okoliških krajih, kar je Trbovljam odvzelo dragocene točke. Vsekakor pa kažejo volilni rezultati, da je tekmovanje rodilo pozitivne uspehe, saj so bili doseženi lepi rezultati na vseh področjih, kar priča razsodba tekmovalne komisije, ki je imela pri določanju mest, zlasti pa prvega, dokaj težko nalogo.

Pred napadom

LITIJA JE DOSTOJNO PROSLAVILA ZBOR II. GRUPE ODREDOV

24. december — občinski praznik Litije

Major Giovanni.

Slovesna seja ljudskega odbora mesta Litije

Na slovesni seji ljudskega odbora mesta Litije, ki se je vsrila v dvorani predilnice, so sprejeli odlok, v katerem se 24. december proglašja za praznik litijske občine v spomin na zmago II. Stajerskega bataljona pri Libergu na Tisju. Slavnostne seje so se udeležili ljudski odborniki mesta Litija, podpredsednik vlade LRS dr. Marjan Brečelj, član CK ZKS Stane Kavčič in ostali gostje.

**Na proslavi II. grupe odredov
je govoril tovariš
Franc Leskošek-Luka**

Od vseh strani so prihajali v grupah na športno igrišče v Litiji borci-

partizani in ostali. Prišli so tudi predstavniki oblasti in vojske, med njimi: tov. France Leskošek-Luka, član in vršnega komiteja ZKJ, tov. Jože Rus, podpredsednik prezidija FLRJ, tovariš Miha Marinko, predsednik vlade LRS, podpredsednika vlade LRS tov. Ivan Maček-Matija in tov. Marjan Brečelj; navzoči so bili nadalje minister Boris Kraigher, narodni heroj Rudi Avbelj, minister Boris Zihlerl, tov. Stane Kavčič in tov. Janez Hribar, generalni podpolkovnik Dušan Kveder-Tomaž in drugi.

Ob desetih dopoldne so prikorakali pred častno tribuno na športno igrišče preživeli borci II. grupe odredov. Borci so se postavili pred tribuno, polkovnik Janko Sekirnik-Simon pa je predal raport tov. Francu Leskošku. Takoj za tem so drug za drugim pristopali k tovarišu Leskošku zastavonoše partizanskih patrolj, ki so mu predajali zastave, hkrati pa storili zaobljubo, da se bodo tudi v bodoče borili enako odločno za neodvisnost in svobodo Jugoslavije, kakor so se borili v NOV proti okupatorju.

Prav prisrčno so pozdravili tovariša
Leskoška litijski pionirji.

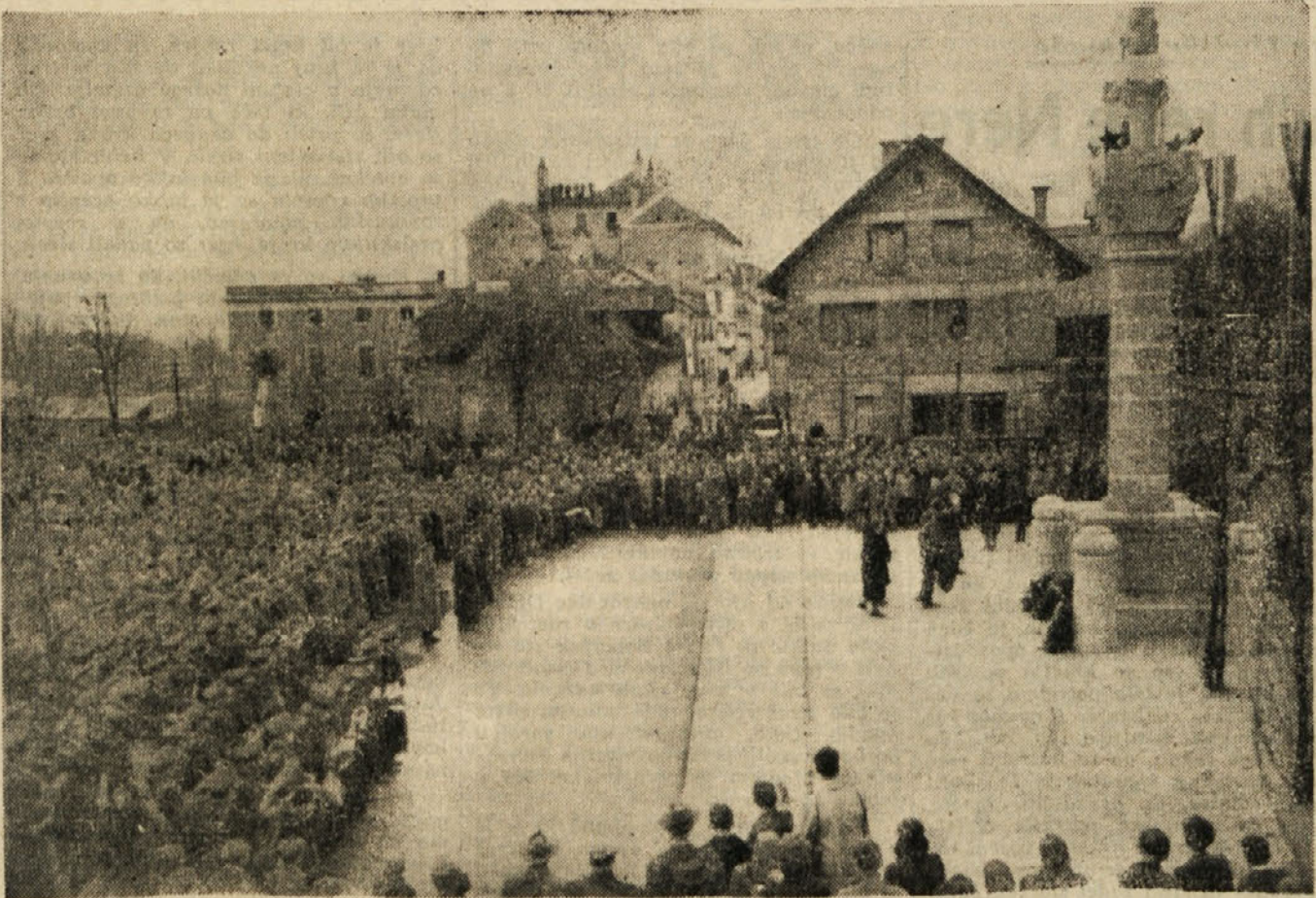
Govor tovariša Luke-Leskoška

Burno pozdravljen je nato spregovoril tov. Franc Leskošek-Luka, ki je v svojih besedah orisal zamoglaslovno pot in razvoj II. grupe odredov. Med govorom so navzoči z enominutnim molkom počastili spomin padlih borcev. Ob zaključku svojega govora je tovariš Leskošek dejal: Ne smemo pozabiti na teror okupatorja in na velike žrtve, ki smo jih dali, karbor ne smemo pozabiti, da je vsa to boko vodila Komunistična partija in da smo prav pod njenim in pod vodstvom tovariš Tita zmazali

in pod vodstvom tovariša Tita zmagali. Toplo pozdravljen je spregovoril nekaj borbenih in pozdravnih besed še komisar II. grupe odredov, generalni podpolkovnik Dušan Kveder-Tomaž. Ob zaključku so odposlali pozdravno brzojavko tovarišu Titu, invalidski pevski zbor pa je zapel dve pesmi.

Po tem zborovanju so borci in ostali odkorakali pred spomenik padlih borcev v Litiji, kjer so počastili spomin padlih borcev s položajtvo vencev. Večina navzočih si je nato ogledala bogato razstavo, ki jo je pripravila Zveza borcev v Litiji v tamkajšnji gimnaziji.

Partizanski duh, ki je v teh dneh zavel v Litiji, so naši borci in ostali ponesli s seboj. Ta duh bo preveval vse pri njihovem delu, da dosežemo še vse večje in lepše zmage v vseh naših delovnih področjih.

Polaganje vencev pred spomenikom padlih borcev v Litiji

V zadnjih dneh po svetu

VLAVHOVIĆ O DELU OZN

Pri odhodu iz New Yorka je vodja jugoslovanske delegacije na sedmim zasedanjih Generalne skupščine OZN dal več značilnih izjav o delu OZN ter je med drugim dejal, da ima Višinski razlog biti nezadovoljen, ker je sovjetska delegacija med sedanjim zasedanjem OZN doživela resen poraz in bila glede korejskega vprašanja popolnoma izolirana. Glede indijske resolucije o repatriaciji vojnih ujetnikov na Koreji je ugotovil, da je Indija resno ocenila položaj v žetli, da se doseže mir na Daljnem vzhodu in da je zaradi tega jugoslovanska delegacija v polni meri podprla indijsko resolucijo. V zvezi z izjavami Višinskega pred odhodom iz ZDA, da bo njegov povratek na drugi del zasedanja generalne skupščine OZN predvsem odvisen od tega, kako se bodo razvijali dogodki v svetu, je Vlahović poudaril, da je ta razvoj kajpak odvisen od Višinskega in sovjetske vlade.

LORD STRABOLGI O VERSKI SVOBODI V JUGOSLAVIJI

Lord Strabolgi, ugledni član laburistične stranke, ki se je mudil to dni v Jugoslaviji, je dal v Beogradu izjavo, da so trditve o verskem preganjanju v Jugoslaviji neresnične. Strabolgi je ugotovil, da je izvajanje verskih obredov v Jugoslaviji popolnoma omogočeno in da oerke uživajo popolno svobodo, dokler se ne vmešava v politične zadeve.

OBISK TURSE KOVAŠKE DELEGACIJE

19. decembra pride v Jugoslavijo sedemčlanska turška vojaška delegacija, ki jo bo vodil general Hakkı Tunaboylu. V delegaciji bo še en general in pet višjih častnikov. Turška vojaška delegacija bo s tem omogočila jugoslovanske vojaške delegacije, ki je bila septembra meseca v Turčiji. Turški gostje si bodo med obiskom ogledali nekatere višje vojaške šole ter razne ustanove in podjetja vojne in civilne industrije v Jugoslaviji.

MAC ARTHUR SPET V OSPREDJU!

Po zadnjih vesteh se na ameriški politični pozornosti zopet pojavlja bivši vrhovni komandant čet Združenih narodov na Koreji, Mac Arthur, ki je padel v nemilost zaradi svojih svojstvenih pogledov na korejsko vprašanje. Baže se misli Eisenhower se s Mac Arthurjem in se z njim razgovarjati o vojni na Koreji. Mac Arthur je izjavil, da ima nov načrt, ki bi omogočil prenehanje sovražnosti na Koreji. Sestanka naj bi se udeležil tudi Truman, ki pa je izjavil, da tega ne želi, ker ne vidi v tem nobene koristi. Baže je Eisenhower sklenil, da se bo pogosto posvetoval z Mac Arthurjem o vprašanjih Daljnega vzhoda, vendar ne mara ponuditi generalu kakršnih koli uradni položaj v svoji vladi.

NOVI PREDSEDNIK IN PODPREDSEDNIK SVICE

Švicarski zvezni parlament je izvolil novega predsednika in podpredsednika švicarske državne zveze. Za predsednika je bil izvoljen Philip Etter, bivši notranji minister in podpredsednik za podpredsednika pa dosedanj minister za kmetijstvo Rudolf Rubattel.

KOREJSKO BOJIŠČE

Na zahodnem korejskem bojišču je spet prišlo do hudih bojov ter je bilo na obeh straneh blizu 1000 smrtnih žrtev. Letalske sile Združenih narodov so napadle severnokorejska mesta v bližini mandžurske meje, zlasti Hunjung in Musan, kjer so uničile železniške proge in razne druge naprave.

ACHESON V PARIZU

Ameriški zunanji minister Acheson je s letalom dospel iz New Yorka v Pariz, da se udeleži zasedanja sveta Atlantskega pakta. Po svojem prihodu je izjavil, da od sestanka sveta Atlantskega pakta ni pričakovati pomembnih sklepov, ter naglasil, da je najvažnejša naloga tega zasedanja sporazum o navodilih za nadaljnjo izgradnjo obrambnega sistema.

PETLETKA V EGIPTU

Egiptovska vlada namerava ustanoviti dva posebna odbora, ki naj izdelata dva petletna načrta za reforme. Eden od teh načrtov bo obravnaval vzgojo, higieno, socialne zadeve, javno varnost in komunikacije, drugi načrt pa gospodarska vprašanja. Egiptovska vlada bo v kratkem imenovala člani teh odborov, med katerimi bodo tudi minister za prekrbo, za poljedelstvo in za industrijo.

Volivci našega okraja so izvolili predstavnike v okrajni odbor

Dne 7. t. m. se je sešla okrajna volilna komisija v Trbovljah, da ugotovi volilne izide in dodeli mandate volitev v okrajni ljudski zbor OLO Trbovlje, ki so bile v našem okraju istega dne. Komisijo so sestavljali njen predsednik tov. Stefan Lebar in tajnik tov. Slavko Grčar ter ostali člani komisije tovariši: Franc Podlunšek, Lado Levec, Rudi Novak in Franc Slapnik.

Zaupniki kandidatnih list niso bili navzoči. Komisija je začela svoje delo ob 9. uri zvečer in ga končala naslednji dan, 8. decembra, ob 11. uri dopoldne; pregledala je vse volilne spise, ki jih je prejela od volilnih odborov, in ugotovila naslednji izid volitev v okrajni zbor OLO Trbovlje, ki ga povzemamo po zapisniku, sestavljenem ob tej priložnosti:

V volilni enoti št. 1 se dodeli mandat tov. Ivanu Remškarju; v volilni enoti št. 2 tov. Maksu Jakopiču; v volilni enoti št. 3 tov. Marjanu Orožnu; v vol. enoti št. 4 tov. Alojzu Skolju; v vol. enoti št. 5 tov. Ferdu Zorčiču; v vol. enoti št. 6 tov. Jožetu Jeriču, v vo-

lilni enoti št. 7 tov. Stanetu Ačkunu; v vol. enoti št. 8 tov. Stanetu Brečku; v vol. enoti št. 9 tov. Antonu Veleju; v vol. enoti št. 10 tov. Antonu Skočirju; v vol. enoti št. 11 tov. Jakobu Fonu; v vol. enoti št. 12 tov. Ivanu Pompeju; v vol. enoti št. 13 tov. Ivanu Zajcu; v vol. enoti št. 14 tov. Francu Braven; v vol. enoti št. 15 tov. Janezu Majcnu; v vol. enoti št. 16 tov. Alojzu Brodniku; v vol. enoti št. 17 tov. Ferdu Lazniku in tov. Antonu Hudoklinu; v volilni enoti št. 18 tov. Ivanu Podlesniku; v vol. enoti št. 19 tov. Janezu Martinšku; v vol. enoti št. 20 tov. Leopoldu Lovščetu; v vol. enoti št. 21 tov. Janezu Jesenšku; v vol. enoti št. 22 tov. Leopoldu Jermanu; v vol. enoti št. 23 tov. Martinu Zagorju; v vol. enoti št. 24 tovarišu Viliju Skrinarju; v vol. enoti št. 25 tov. Janezu Naradu; v vol. enoti št. 26 tov. Ivanu Zupančiču; v vol. enoti št. 27 tov. Slavku Odlazku; v volilni enoti št. 28 tov. Dominiku Kužniku; v vol. enoti št. 29 tov. inž. Albertu Ivančiču; v vol. enoti št. 30 tov. Antonu Aliču; v vol. enoti št. 31 tov. Martinu Gosaku; v vol. enoti št. 32 tov. Francu

Smitu; v vol. enoti št. 33 tov. Venclju Miklavčiču; v vol. enoti št. 34 tov. Petru Kurniku; v vol. enoti št. 35 tovarišu Matevžu Premku; v volilni enoti št. 36 tov. Jožetu Juvančiču; v volilni enoti št. 37 tov. Marti Blatnikovi; v volilni enoti št. 38 tov. Viktorju Kovaču;

v vol. enoti št. 39 tov. Francu Požencu; v vol. enoti št. 40 tov. Antonu Cebinu; v vol. enoti št. 41 tov. Viktorju Burkelju; v vol. enoti št. 42 tov. Ivanu Kamniku; v vol. enoti št. 43 tov. Francu Razborsku; v vol. enoti št. 44 tovarišu Alojzu Videniču.

IZVOLJENI ODBORNIKI V ZBOR PROIZVAJALCEV

Kakor smo poročali že v 41. številki našega lista, v kateri smo na drugi strani objavili sklep OLO Trbovlje o številu in razdelitvi odborniških mest zbora proizvajalcev okraja Trbovlje, znaša skupno število teh odbornikov v našem okraju 26. Volilnih enot je bilo v okraju 12, v njih pa so bili izvoljeni v zbor proizvajalcev okraja Trbovlje naslednji tovariši:

1. volilno enoto je predstavljala rudnik Trbovlje-Hrastnik; v tej je bilo izvoljenih 9 odbornikov, in sicer: Alojz Ribič, direktor rudnika, inž. Branko Peterl, rudniški inženir, Jože Bregar, rudar, Jože Zore, rudar, Franc Novak, uslužbenec, Anton Zagoršek, rudar, Milan Kožuh, uslužbenec, Martin Milnarič, rudar, Stane Drugovič, rudar;

2. volilno enoto je predstavljala rudnik Zagorje; v njej je bilo izvoljenih 5 odbornikov, in sicer: inž. Stane Zabolnik, rudn. inženir, Hinko Drnovšek, rudar, Jože Podjed, rudar, Cilka Ferencak, delavka, Alojz Dornik, šofer;

3. volilno enoto je sestavljala Steklarna v Hrastniku; v njej sta bila izvoljena dva odbornika, in sicer: inženir Rado Birs, inženir kemije, Danijela Vozelj, delavka;

4. volilno enoto je predstavljala Strojna tovarna »Miha Marinko« v Trbovljah; v njej je bil izvoljen en odbornik, in sicer: Franc Slapnik, direktor tovarne;

5. volilno enoto je sestavljala Cementarna v Trbovljah; v njej je bil izvoljen en odbornik, in sicer: inž. Alfred Petrič, glavni inženir tovarne;

6. volilno enoto so sestavljala Papirnica Radeče, Kemična tovarna Hrastnik in Industrija gradbenega materiala Zidani most-Radeče; v tej enoti je bil izvoljen en odbornik, in sicer: Vojko Pohar, strojni mojster v Papirnici Radeče;

7. volilno enoto so sestavljala vsa ostala industrijska, gradbena, komunalna in prometna podjetja okraja Trbovlje; v tej enoti sta bila izvoljena dva odbornika, in sicer: Jože Teršek, tesar podjetja »Beton« v Trbovljah, in Milan Lukač, uslužbenec v Trbovljah;

8. volilno enoto so sestavljala vsa trgovska in gostinska podjetja okraja; v tej enoti je bil izvoljen en odbornik, in sicer: Franc Rozina, trg. nameštenev v Trbovljah;

9. volilno enoto so sestavljala vsa državna kmetijska posestva okraja; v tej enoti je bil izvoljen en odbornik, in sicer: Ivan Fonda, kmetijski delavec na ekonomiji Papirnice v Radečah;

10. volilno enoto sta sestavljali KDZ Trojane in Senožeti; v tej enoti je bil izvoljen en odbornik, in sicer: Ivan Vozelj, predsednik OZZ, Senožeti;

11. volilno enoto so sestavljale vse splošne KZ v okraju; v tej enoti je bil izvoljen en odbornik, in sicer: Jože Slak, kmet v Svibnem;

12. volilno enoto pa so sestavljali vsi obrtni obrati in delavnice na območju okrajne obrtniške zbornice; v tej enoti je bil izvoljen en odbornik, in sicer: Jože Turk, kovač v Zagorju-Toplicah. Če analiziramo socialno strukturo izvoljenih odbornikov v zbor proizvajalcev okraja Trbovlje, tedaj vidimo, da je med njimi 13 delavcev, 10 uslužbencev, dva kmeta in en obrtnik. Med izvoljenimi odborniki je 24 moških in dve ženski.

V rokopisu je izšla enodejanka s petjem in even plesom »Matjažek in Dedek Mraz« v založbi Delavskega prosvetnega društva »Svoboda-center« v Trbovljah, kjer jo lahko naročite. Priporočljiva je za vsak oder; prirejena je za Novoletno jelko.

Naročniki našega lista - pozor!

Današnja številka »Zasavskega vestnika« obsega šest strani in je posvečena 11. obletnici naše Jugoslovanske ljudske armade. Prihodnja številka našega lista ne bo izšla v četrtek, 25. decembra, pač pa šele v torek, 30. decembra, v povečanem obsegu 26 do 28 strani. Cena te številke bo v kolportaži 10 din. Stalni naročniki z zakasnitvijo naše prihodnje številke ne bodo prikrajšani, saj bosta njen obseg in vsebina toliko večja. Do te zakasnitve je prišlo, ker je tiskarna pred Novim letom preobremenjena z delom. Naša naslednja številka bo torej izšla 26. decembra v torek, 30. decembra, kot novoletna številka 51-52.

Vsem našim bralcem in naročnikom sporočamo nadalje, da se bodo lahko vsi tisti, ki bodo poravnali naročnino za naš list za letošnje leto in za vse leto 1953 naprej, udeležili našega nagradnega žrebanja. Področnosti o nagradah in o popojih za dosego nagrad bomo objavili v novoletni številki »Zasavskega vestnika«.

V novoletni številki našega lista bomo prinesli tudi veliko nagradno križanko. Posebna stran lista bo posvečena nadalje našim pionirjem, ki jim bo Dedek Mraz prinesel lepa darila.

Naši naročniki so pričakovali, da bomo priložili listu položnice. Ker pa te doslej nismo še dobili — saj bodo dotiskane šele prve dni meseca januarja — si pomagamo drugače; v teh dneh bo obiskala vse naročnike v Trbovljah naša akvizitarka, ki bo nato drugi teden pobirala naročnino tudi v Hrastniku in Zagorju.

»Zasavski vestnik« bo s svojo novoletno številko praznoval petletnico svojega obstoja. Na vas vseh je — dragi bralci in naročniki — kakšen bo naš list po vsebini in obsegu v bodoče. Mi si ne želimo nič drugega, kot da bi bil list boljši, mnogo boljši, kakor je bil doslej — če pa hočemo to doseči, je odvisno v prvi vrsti od vas vseh.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA »ZASAVSKEGA VESTNIKA«

Zbor II. grupe odredov na športnem igrišču v Litiji

Po sledovih partizanskih brigad

Iz vseh krajev Slovenije so se te dni bližale patrulje starih borcev-partizanov proti Litiji, kjer je bil v dneh od 7. do 14. decembra zbor II. grupe odredov; iz Dolenjske, Gorenjske, Primorske in Štajerske so hiteli borci od vseh strani na proslavo velikih dni narodnoosvobodilne borbe II. grupe štajerskega odreda.

Koroška patrulja, ki je bila pred dnevi v Celju, je dne 12. decembra ob treh popoldne predala bojne zastave borcem iz Hrastnika. Pred spomenikom padlim borcem na Dolu pri Hrastniku je bil lep sprejem, kjer je sodelovala tudi godba na pihala »Svobode II« iz Hrastnika; po govornih in predaji za-

stav so borci hrastniške čete prevzeli zastave in odšli proti Hrastniku, kjer je bil sprejem pred spomenikom padlim borcem. Tudi tukaj se je zbralo lepo število ljudi z godbo na pihala »Svobode I« iz Hrastnika.

Pred spomenikom je spregovoril tovariš Miha Jerič, bорец iz leta 1941. Preko rudniških naselij in dalje čez hrib je šafeta hrastniških borcev pripela v Trbovlje okrog sedmih zvečer. Pred spomenikom »Revolucije« so čakali hrastniško patruljo borci trbovlske čete, godba na pihala »Svobode-center« iz Trbovelj ter vsi ostali. Po predaji zastave in govoru predsednika ZB Trbovlje tov. Jožeta Babiča je bil izvršen slovesni del slavnosti.

Patrulja trbovlske čete je odrinila dalje v soboto, 13. decembra, ob sedmih zjutraj preko Kleka, Bukovja in Cebinovega, kjer je bil leta 1937 ustanovni kongres ZKS; od tu je četa odkorakala proti Kotredžu do Zagorja, kjer je bil ob 11. uri dopoldne sprejem pred hišo Mestnega ljudskega odbora v Zagorju.

V Zagorju so prevzeli bojne zastave tamošnji borci, ki so jih ponesli dalje preko Sv. Gore na Savo, kjer so bojne zastave prevzeli borci iz Litije in okolice. Od Save je patrulja odrinila dalje do mesta Litija, kjer so bile nato slovesnosti zbora II. grupe odredov.

11. obletnico JLA bodo v Trbovljah proslavili s slovesno akademijo

Tudi letos bomo imeli v Trbovljah slovesno proslavo Dneva JLA. V nedeljo, 21. decembra, bo v Delavskem domu slavnostna akademija, na kateri bo govoril major JLA, tov. Lovro Guštin, sodeloval pa bo na proslavi možiki pevske zbor »Svobode-center« (Zarja). Na sporedu bo nadalje nekaj recitacij, ob zaključku pa bodo predvajali film iz življenja naših enot JLA.

ALI SI ZE DOPISNIK ZASAVSKEGA VESTNIKA?

Is življenja enot Jugoslovanske ljudske armade

Rafali ob bregovih reke Nere

Če boste slišali, da je sovražnik vdrl na naše ozemlje na sektorju Kušič, tedaj bodite prepričani, da je to lahko storil samo prek mrtvih granicarjev iz te karavle.

Rajonski stražar ne odgovarja

— Halo! Halo! Nek kmet iz vasi Kušič je ranjen v hrbtnico 50 metrov od mejne črte. Rajonski stražar z opazovalnice 3 Stefan Kuzman ne odgovarja. — To je bila prva vest, ki je bila sporočena po telefonski žici o provokaciji, ki so jo začeli romunski granicarji na bregovih male obmejne reke Nere, ki teče pod samo vasio Kušič.

— Kaj delate? — je vprašal kapetan Djurguz.

— Vojaki so v rovih; čakajo. Sedaj je vse tiho — so odgovorili s karavle. — Pravilno! Ne streljajte brez potrebe! Poglejte, kaj je s Stefanom! Takoj bom tam! — je odredil kapetan Djurguz, ko je pregledal tisti del obvestila, ki je poročal o tem, da vojak Stefan Kuzman ne odgovarja.

Medtem ko so sedeli konje, je Djurguz premišljal o vseh možnostih. Mogoče je mrtev ali ranjen. Mogoče so ga tudi odveli. Mogoče je pa v rovu. Mogoče... toda ni bilo časa za premišljanje.

Konji so bili pripravljani in v hipu je 14 konjenikov poletelo čez polje

proti meji. Ničesar ni bilo slišati — samo neenakomerni topot konjskih kopit in žvenket orožja.

— V smeri proti opazovalnici! — je zapovedal Djurguz.

V poslopju zgradbe vaškega mlina so konjeniki razjahali in poslali dva vojaka k opazovalnici. Z njima je šel tudi kapetan Djurguz.

Vojak Kuzman je ležal mirno v svojem rovu in skrbno opazoval premikanje Romunov, ki so se vkopavali. Presenetila ga je hitrost, s katero so njegovi tovariši poskakali v rov, in veselje, s katerim ga pozdravljajo. Niti stilit ni, kako breme se je odvalilo z njihovih src, ko so ga zagledali živega.

Ni še prešlo dvajset minut, ko je Kuzman z opazovalnice zagledal štiri romunske vojake, od katerih je eden pokleknil in meril v smeri opazovalnice, pred katero so kmetje pobirali protje, ki jim je bilo potrebno za vezanje koruze. Gibanje Romunov je bilo Kuzmanu sumljivo. Ni mu bilo treba dolgo čakati, da so izstrelili prvi naboj. Naslednji trenutke je že skočil z opazovalnice, da bi zaščitil kmete, vendar je romunska patrulja oddala nanje še dva strela. Kmetje, vajeni romunskih provokacij, se niso prej umaknili, dokler ni strel zadela starčka Jeremijo Zivanova. Kuzman je v samoo- obrambi izstrelil en naboj in nato še

enega, ni mu pa bilo mogoče priti do karavle ter se je zato prvo obvestilo tudi glasilo: »Rajonski stražar št. 3 ne odgovarja.«

Ob istem času je izstreljenih desno od Kuzmana, v oddaljenosti kakih 100 metrov, nekaj strelav na neko vaško dekle, ki pa je ostalo nepoškodovano.

Napad na komisijo

Medtem ko je vojak obeščal svoje starešine o tem, kar se je pred pol ure dogodilo, so se pojavile na hribu nad romunsko vasio Zlatice grupe oboroženih vojakov. V treh valovih so se dovolj hitro in v neredu spustili po hribu navzdol, prešli majhno dolino med tem in sosednim hribom in se razporedili v bližini zapuščenega samostana na črti, ki je tik nad samo mejo in ki obvlada dolino, po kateri teče obmejna reka Nera. Z njihovih opazovalnic so izginili vojaki. Izgledalo je, da se bo napad vsak časi začel.

Desno od njih je opazovalec Djamil Iskič odšel z opazovalnice v rov. Mustafa Salkić in Franc Bogoršek sta ležala v rovu za Kuzmanom, a ostali vojaki so bili v rovu okoli karavle. To je bila sicer redka, toda odločna vrsta mladih ljudi, pripravljenih sprejeti borbo z nekočkrat močnejšim sovražnikom. Medtem je počasi tekkel čas v molku in čakanju.

Kapetan Jovan Radivojevič, ki se je v pol ure pripeljal z avtom na kraj dogodka, je odločil, da preišče, kako je bil ranjen kmet Zivanov. On, kapetan Djurguz, vodnika Svetozar Bradavović in Petrovič so pregledali kraj,

kjer je bil kmet ranjen, in ugotovili, da je ta kraj nekoliko desetim metrov od meje v globini našega ozemlja. Ob mejni črti, ki teče po ravnem bregu Nere, so prišli do drugega kraja, kjer so bili izstreljeni strel. V belih kapah in oblekah jih je bilo lahko opaziti. S prostim očesom se je lahko ocenilo z romunskih položajev, da v resnici preiskujejo kraje, kjer so padli strel.

Komaj so se odločili, da se vrnejo, se je iznad romunskih položajev pojavila bela raketa. Kapetan Radivojevič je opazil, kako so štirje romunski vojaki zapustili rov in krenili k žici, ki so jo tukaj prepletki Romuni v dveh vrstah. Kaj se je naprej dogajalo, niso mogli videti člani komisije. Kot toča so padale krogle okoli njih. V trenutku so popadali na zemljo.

Končano — je pomislil vojak Mladen Brdarič, ki je bil sto metrov globlje na našem ozemlju. Toda ni bilo končano. Ljudje v belih kapah in bluzah niso bili prvič pod sovražnimi rafali mitraljezov. Hitro so se urgli na zemljo.

Imel sem občutek, da so tik zraven mene — pripoveduje vodnik Bradavović — zagrabil sem pištolo in streljal bolj z namenom, da jih prestrašim, kot da kopa ustrelim. Kaj pa bi lahko napravila pištola proti mitraljezom?

Iz dobro zaščitene mitraljeznih gnezd se je vstpal ogenj in to ne samo na komisijo, temveč tudi na vsakega vojaka, ki je stal zavarovan ob meji.

Dober del krogel je ropotal po strehah hiš vasi Kušič.

Lezi, stric!

Vojak Jakob Stričević je bil v tem času v spremstvu komisije. Stric — kot tovariši na kratko kličejo Jakoba — je zbran poslušal zaklonišče in poskušal z nekaj strelji iz puške ustaviti teže mitraljeze, ki so jih zasipavali z ognjem iz daljave nekaj več kot sto metrov.

— Vojak Stričević, prebuj se v karavlo. Naj sporoče komandi o napadu. Vsi naj zavzamejo položaje in preprečijo vsak vdor na naše ozemlje — je odredil kapetan Radivojevič.

— Razumem, tovariši kapetan — je odgovoril vojak Stričević.

— Poslal je človeka v smrt — je pomislil vodnik Bradavović, vendar je molčal. Izgledalo je nemogoče, prebiti se pod takšnim ognjem in prispeti nepoškodovan do karavle.

Stričević je medtem mislil samo na povelje. Spretno se je prebiti nekoliko metrov in s poslednjim bliskovitim skokom dosegel živo mejo, ki mu je olajšala prehod do karavle.

Niti deset minut ni preteklo, ko se je Stričević že vračal z obvestilom, da je izpolnil povelje. V zaklonišču z ravnih vrst, ki leži preko majhnega potoka, izlivajočega se v Nere, je opazoval, kje naj skoči, ter pri tem hitro dvigal in spuščal glavo. Manjkalo mu je samo še 30 metrov.

Končno se je odločil. Z enim skokom je hotel preskočiti potok in streljati tovarišem, ki so zaradi ognja ležali na odprtem polju prikovani k zemlji. Kapetan Radivojevič, ki je lahko videl s prostim očesom delo posadke, je opa-

Mladina, ti si naša bodočnost

Okrajna mladinska konferenca

V nedeljo je bila v Trbovljah VII. letna konferenca Ljudske mladine okraja Trbovlje.

Konferenca se je vršila v velikem zgodovinskem razdobju — neposredno po VI. kongresu ZKJ in pred V. kongresom LMJ. To ji daje še posebno obsebnost.

Nove oblike dela z mladino, o katerih se je pred meseci razmišljalo in razpravljalo, so v nekaterih mladinskih aktivih že dale vidne uspehe.

Konferenci mladine sta poleg delegatov prisostvovala tudi zastopnik CK ZKS, minister Janez Vipotnik, in član Biroja LMS, tov. Rudi Bregar. Nadalje so se konference udeležili organizacijski sekretar OK ZKS Trbovlje, tov. Jesenšek, načelnik Sveta za kulturo in prosveto pri OLO Trbovlje, tovariš Mirko Skalin, in še drugi.

Plamteče pozdrave in veliko uspeha v delu je konferenci želel pionirski odred »Lunder«, ki je pozdravil konferenco in zapel dve pesni.

Izčrpana referata sekretarja in organizacijskega sekretarja mladine sta analizirala enoletno delo mladinske organizacije v našem okraju, njene uspehe ter nepravilnosti, ki so se pojavile. Vendar moramo reči, da konferenca, četudi je bila zelo plodna, v diskusiji le ni dala odziva tistega stanja, ki je resnično med našo mladino; delegati so premalo razpravljali o problemih svojih aktivov, ki se prav gotovo pojavljajo. Nova organizacijska oblika, po kateri naj naša mladina dela tam, kjer živi, je dala mladini možnost sprostitev in širkega udejstvovanja tako na političnem kot na kulturno-prosvetnem področju, hkrati pa je mladino postavila spet pred vrsto novih problemov.

Mladina se že vključuje v naša društva, kjer je v Hrastniku pokazala najvidnejše uspehe. Čutiti pa je, da naša mladinska vodstva še vedno premalo delajo za ideološki dvig mladine. Tov. Vavpotič je v diskusiji navedel primere, da se mladina živo zanima za dogodke, ki se odigravajo v svetu in doma. Mladina si želi znanja — na njenem vodstvu pa je, kako bo znala odgovoriti na vsa vprašanja — kako mladino ideološko vzgajati. Važen faktor ne samo politično, marveč tudi moralne vzgoje naše mladine pa naj bi bila novoustanovljena društva »Svoboda«, kjer bi se mladina kulturno izživljala. Z delom v društvi bi se izkristaliziral lik mladince, kakršnega potrebuje socialistična država, mladince, bodočega graditelja socializma in komunizma.

V diskusiji se je oglasil k besedi tudi tov. Vipotnik, ki je orisal vlogo naše mladine v naši proizvodnji v industriji in na vasi, ki je v današnji etapi graditve socializma zelo važen faktor. Vprašanje proizvodnje bo treba

zaostri tako v naših delavskih svetih kot na naši vasi. Mi še nismo dosegli predvojne ravni, niti se še daleč ne moremo primerjati z industrijsko razvitimi državami, kjer so metode dela na mnogo višji razvojni stopnji kot pri nas. Dalje je tov. Vipotnik govoril o socialistični zavesti. V socialistični državi mora biti tudi zavest delovnih ljudi socialistična.

Ob zaključku konference je bila prehodna zastavica OK LMS Trbovlje podeljena najboljšemu mladinskemu aktivu okraja. Zastavico si je pridobil

32.000.000 dinarjev investicij za kmetijske zadrug

V letošnjem letu niso bili določeni za kmetijske zadrug našega okraja nobeni investicijski krediti, zaradi česar so ta dela vršili samo iz lastnih sredstev KZ in KDZ. Izjema je bil le kredit za nakup plemenske živine. Za prihodnje leto pa so posamezne KZ predvidele sledeče potrebe po investicijskih kreditih:

V Čemšeniku za dovršitev Zadrugnega doma 1 in pol milijona dinarjev, za nakup sadne škroplilnice in mltilnice za pol milijona dinarjev.

Na Dobovcu je treba za nakup kmetijske stroje opraviti 300.000 din. Kmetijska zadruga Dol pri Hrastniku potrebuje za obnovo gospodarskih poslopj 1.200.000 din, za nakup traktorja »Unimog« 2 milijona din, za žitočistilnik 60.000 din in za gnojnične črpalke 50.000 din. Tudi v Dolah pri Litiji potrebujejo za ureditev Zadrugnega doma 350.000 din, za nakup dveh sadnih škroplilnic 200.000 din, za prevozno mltilnico in sejalnik pa 150.000 din.

Največ potrebujejo v Izlakah; tamkaj je treba samo za opravilo mlekarne 2 in pol milijona dinarjev, za adaptacijo zgradb 1 milijon din, za nakup motorne škroplilnice 200.000 din, za preskrbo traktorja »Unimog« 2 milijona dinarjev in za tri elektromotorje 120 tisoč dinarjev.

V Kotredežu potrebujejo za popravilo zgradb 100.000 din, v Loki pri Zidanem mostu dve sadni škroplilnici za 250.000 din, v Mlinšah je treba za dokončeno ureditev Zadrugnega doma 3 milijone dinarjev, za sadno škroplilnico pa 120.000 din.

Radeče potrebujejo za nakup kmetijskih strojev pol milijona dinarjev, na Razoru za nakup sadne škroplilnice pa 100 tisoč dinarjev. V Podkumu je treba za dograditev Zadrugnega doma še en milijon dinarjev, v Senožetih pa potrebujejo za popravilo gospodarskih zgradb pol milijona dinarjev kredita.

V Trbovljah je potrebno za adaptacijo zadrugnih zgradb 1 milijon dinar-

aktiv v Hrastniku II., pohvaljena pa sta bila tudi mladinska aktiva v Turju in Tirni.

Delegati so izvolili 19-članski okrajni komite LMS ter delegate za V. kongres LMJ, in sicer: Rudija Bregarja, Lada Levca ter Edija Vastiča, ki bodo častno zastopali revirsko mladino na kongresu.

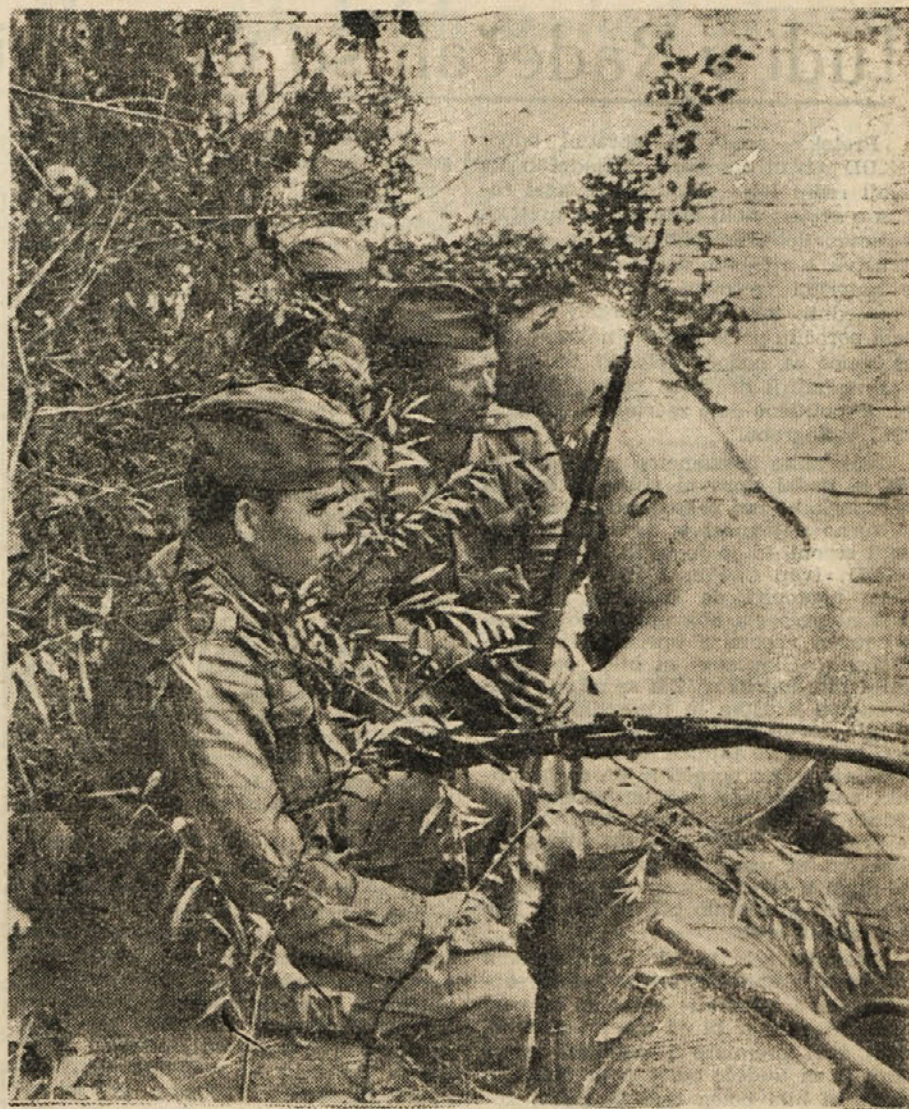
Za sekretarja je bil ponovno izvoljen tov. Lado Levce, za namestnika pa tov. Tone Kukovca. Člani sekretariata pa so: Edi Vastič, Janez Verbič in Hinko Rus.

jev; v Polšniku pa za nakup gospodarskega poslopja in opravo ter za kmetijske stroje 1.300.000 din.

V Zagorju potrebujejo za adaptacijo zadrugnih zgradb 2.700.000 din, za nakup dveh motornih kosilnic pa je treba pol milijona dinarjev, za traktor »Unimog« pa 2 milijona dinarjev.

Kmetijska delovna zadruga na Trojanah potrebuje za nakup strojev 500 tisoč dinarjev, ekonomija Širje za popravilo zgradb in za zgraditev kozolca 2 in pol milijona dinarjev, ekonomiji v Loki pri Zidanem mostu pa je treba za obnovo gospodarskih zgradb in za zgraditev novih 2 milijona dinarjev.

V Prapretu nad Hrastnikom so doslej zidali svoj Zadrugi dom s pomočjo množičnih organizacij in podpor iz Hrastnika — za končno ureditev tega doma pa je treba še en milijon dinarjev.

Cuvarki naših meja budno čuvajo naše meje

Kako je z našo obrtno dejavnostjo?

Obrtniško dejavnost v okraju Trbovlje sestavlja 286 obratov, od katerih je 57 socialističnih. V vseh teh podjetjih je zaposlenih 1144 delavcev in vajencev. Celotno obrtnišvo zadošča za naše krajevne potrebe, kjer so posamezne obrti zadosti močno zastopane. Izjema so le kovinarji, elektro- in vodni instalaterji ter mehaniki. Toplovodnih instalaterjev v našem okraju sploh nimamo.

Kvaliteta obrtnih izdelkov se je po reorganizaciji našega gospodarstva zelo izboljšala. Delo po principu ponudbe in povpraševanja ter ustrezne količine kakovostno boljše surovini, ki so sedaj obrtnikom na razpolago, so v izdatni meri pripomogle h kvalitetnemu delu. Kritičen material pa so še vedno nadomestni deli za naše stroje in motorje.

Če govorimo o ostali problematiki naših obrtnih obratov, tedaj moramo

reči, da stojimo kritično z naraščanjem za urarje. Mojstri ne marajo vajencev z izgovorom, da jim primanjkuje orodja ter ostalega urarskega materiala. Prav tako izumira pri nas kolarska obrt, prvič zaradi šušmarstva, drugič pa zaradi neelastičnosti mojstrov samih. Šušmarstvo je nadalje osnovna problematika naših tekstilcev, ki je zlasti močno v šiviljski in krojaški stroki, medtem ko usnjarski obrtniki bijejo težak boj zaradi nekonkurenčnosti proti industrijskemu načinu izdelovanja obutve; povemo, da je bilo v tretjem tromesečju odjavljenih v našem okraju 13 čevljarških obratov. Prav močno se je razvil šušmarstvo v našem gradbeništvu, to pa v glavnem zaradi pretiranega, da ne rečemo nesramno visokega zaračunavanja za storjene usluge. Zaradi tega je nujno potrebno, da našo gradbeno dejavnost spopolnimo s čim večjim številom gradbenih obrtnikov, da jih bo za-

dosti za vse potrebe na tem področju, ki bodo izvrševali naročila solidno in po znosnih cenah.

Drugača pa je slika pri naših živilskih obrtnikih, zlasti pri slaščičarjih. Značilno zanje je, da njihovi poslovni prostori niso urejeni, niti ne ustrezajo higienskim predpisom — pa tudi postrežba ni kulturna. Vse to zanemarjajo v svojem lovu za čim večjim dobičkom, včasih pa se zgodi, da davčnim upravam celo utajijo svoje dohodke; očiten primer je slaščičar Kadri v Zagorju.

Pa tudi nekateri naši peki niso prav nič boljši v svojem lovu za nepoštenim dobičkom. Pri raznih kontrolah smo ugotovili, da pri desetih hlebihi kruha trije do šest hlebov ne dosegajo določene teže za povprečno 4—6 dkg. Slabo ob vsem tem je namreč to, da se kruh prodaja na kose, zaračunava pa po teži; če računamo, da se n. pr. za Trbovlje speče dnevno 1500 kosov štruc kruha, potem si naši peki lahko prihranijo na leto nad 40 tisoč dinarjev!

Zelo radi goljufajo tudi trgovci z manufakturnim blagom; dobivamo prijave krojačev in šivilj, da so česti primeri, ko pri enem samem metru manjka do 5 cm blaga! Takšne škodljive primere bo treba s poostreno kontrolo nadzorovati in kaznovati.

Pri našem mesarstvu je nujno, da se klavnice ločijo od posameznih mesarskih podjetij. Naše klavnice ne smejo biti monopol posameznih mesarskih podjetij. Tukaj postaja nujno, da se ustvari možnost konkurence med mesarskimi podjetji pod enakimi pogoji za boljše kvaliteto in solidnejšo postrežbo.

Pri naših uslužnostnih obrtnikih se opazja absolutno pomanjkanje kvalitete postrežbe, ker že sam kader v teh obratih ni usrežajoč. Mnogo premajhna skrb se posveča vajencem, ki so ponekod več drugo prej kot pa vajenci, ki želijo doseči kvalifikacijo obrti, ki so si jo izbrali. Tudi delovni prostori — lokali so ponekod v zelo zanemarjenem in nečistem stanju.

Če govorimo o splošni problematiki našega obrtnišva kot celote, potem moramo še reči, da je v zelo kritičnem stanju odvajanje družbene obveznosti v privatnem sektorju. Privatniki so obremenjeni na dohodnini s 3.018.000 din, plačali so pa le 73 %, kar pomeni, da dosegajo svoj plan 79-odstotno — akontacije davka na promet, ki znašajo skupno 2.341.000 din, pa so poravnali le 77-odstotno. Popolnoma druga slika je pri obratih socialističnega sektorja; v tem pogledu so ti obrati mnogo bolj disciplinirani in svoj plan dosegajo, čeprav so njihove zadolžitve mnogo višje.

Šušmarstvo v mnogih primerih zavira obstoj obrtnih obratov, saj imamo šušmarje-obrtnike, ki so svoj obrat odjavili, da se s tem odtegnejo plačevanju davka, v tem svojstvu pa imajo možnost, da konkurirajo ostalim poštenim obrtnikom. Imamo pa tudi šušmarje, ki so zaposleni nekeje v industriji, da dobivajo zagotovljene otroške doklade, v svojem prostem času pa doma šušmarijo. So pa tudi takšni — zlasti v socialističnem sektorju — ki odtegujejo za svoj privatni račun stranke socialistični delavnici ter celo med delovnim časom poskušajo šušmariti. Ta primer je prav posebno razvit v krojaških in šiviljskih delavnicah. Glede navedenih primerov bomo izvedli ostro kontrolo nad posamezniki.

V diskusiji so odborniki okrajnega ljudskega odbora obravnavali posamezna vprašanja obrtnišva ter sprejeli številne sklepe, ki jih bodo v nadaljnjem svojem delu izvajali.

— r —

Sadiar, ali si že opravil vsa dela v sadovnjaku

Ni kmetovalca, ki se ne bi zavedal važnosti obdelave in gnojenja njivskih površin. A skoraj nikomur ne pride na misel, da je tudi sadno drevje rastlina, ki prav tako potrebuje hranilnih snovi kakor vsaka druga.

Ze izkušeni vemo, da skoraj vsak sadjar, razen manjših izjem uporablja za sajenje sadnega drevja manj vredna zemljišča; poleg tega še senčne lege, pregoisto in nepravilno sajenje, kar vse vpliva na neuspeh v naši deželi. Potem ni čuda, da so dobre sadne letine pri nas vsakih par let.

Pa se povrtno k namenu tega članka. Sadnemu drevju je treba, kakor vsaki drugi rastlini, kalija, fosfora, dušika in apna. Predvsem pa vsi skupaj največkrat pozabljamo na apnenje zemljišč v sadovnjaku, brez katerega sploh ne moremo pričakovati zaželenih uspe-

hov. Pri uporabi dušikatnih gnojil pa moramo biti previdni, ker preobilica dušika pospešuje bujno rast. V tem primeru je nevarnost, da les pravočasno ne dozori in posledica je pozeba. Na vsak način se moramo pri gnojenju sadnemu drevju ravnati po zakonu »minimum«, to se pravi, da je pridelek sadja odvisen od hranilne snovi, ki je v zemlji primanjkuje. Vsak sadjar bi moral poznati delovanje gnojil; le na ta način bi uspeli pravilno gnojiti. Pred gnojenjem moramo vedeti, katerih hranilnih snovi primanjkuje v zemlji.

Vse hranilne snovi, ki jih potrebuje sadno drevje, pa vsebuje hlevski gnoj. Zato dosežemo najcenejši in najboljši uspeh s hlevskim gnojem. Najboljši od hlevskega gnoja pa je govej, ki pa nam ga žal vedno primanjkuje. Dobro nadomestilo za hlevski gnoj sta kompost in zeleno gnojenje, kar pa je pri nas še zelo malo v navadi.

Dobro gnojilo je tudi gnojnica, ki jo vlijamo v luknje ali kolobarje. Gnojnico dopolnjujemo še na vsakih 100 litrov z 1 kg superfosfata ali kalijeve solt, če pa slednje nimamo, dodamo nekaj lesnega pepela. To gnojilo uporabljamo do meseca junija, od tega meseca dalje pa ni več priporočljiva gnojnica. Žal pa opazamo, da gnojnica največkrat napaja obcestne jarke, s čimer nastaja dvojna škoda.

Nikakor si ne moremo zamisliti naprednega sadjarstva, dokler ne bomo rešili vprašanja gnojil. Zato bi bilo brez pomena saditi plantaže in strnjene nasade, ki bi jih pustili nepogojene.

Umetna gnojila naj bi samo izpopolnjevala hlevski gnoj, kompost in zeleno gnojenje, to pa zaradi tega, ker naša zemlja potrebuje mnogo humusa. Sadno drevje sprejema hrano le s tankimi, lasastimi koreninami, ki jih je največ na koncih debelih korenin. Debele korenine pa segajo daleč naokrog, v približni dolžini kot veje v kroni drevesa. Zato moramo sadnemu drevju gnojiti vsaj tako daleč naokrog, kot segajo veje. V kolobar bližine debela gnojimo le majhnemu drevescu. Gnoj raztresemo že v jeseni ali vsaj do spomladi. Najbolj priporočljivo je, da gnoj plitko podkopljemo, ker s tem pridobi zemlja na humusu, po drugi strani pa razrahljamo zemljo tako, da ima zrak dostop.

S tem, da bomo dali sadnemu drevju vseh potrebnih hranilnih snovi, bomo dosegli tudi odpornost proti raznim glivičnim boleznim in škodljivcem.

Naj ne bo sadjarja, ki v času letošnje zime ne bi opravil poleg čiščenja sadnega drevja tudi gnojenja. I. U.

Borci JLA v razgovoru z drvarji

zil, da le-ta na nekoga meri. Stričević se je vrnal, da bi skočil, ko mu je ukazal Radivojevič: — Lezi!

Stričević je presenečen padel v zaklonišče. Rafal je zasul zaklonišče in poletel nad njim, a Stričević je ostal nepoškodovan. Samo desetinka sekunde, da je ostal živ.

Rafali so zbrisali prsobran Avgusta Končara

Ko je vojak Mladen Brdarič videl, kako se vkopavajo romunski mitraljezi, je potem, ko je zapustil opazovalnico, ostal v naravnem zaklonišču zraven vaške poti. Z njim sta bila še vojak Avgust Končar in voznik vojak Sima Popov. Prva sta začela urejevati že dobro prirodno zaklonišče, ko sta videla, da bi lahko prišlo do napada s strani Romunov.

— Pustita, nič ne bodo storili — ju je prepričeval Sima. V trenutkih, ko je gledal prek žične ovire, sta opazila Mladen in Avgust, da on sicer ni nič bolj hraber od njiju, da pa je len za kopanje. Njihovo zaklonišče je bilo na isti strelni črti kot kraj, kjer je ležala komisija. Zato so prvi rafali padali po izkopanem prsobranu. Ko je Sima slišal, kako žvižgajo kroglice okoli njega, se je hitro povlekel na dno zaklonišča in se začel marljivo vkopavati.

— Nič ne bodo storili — sta posmehujoč pripominjala Avgust in Mladen. Nekaj več kot petnajst minut je odmeval v dolini Nere ogenj mitraljezov, avtomatov in pušk. Nato je vse utihnilo. Nezavarovan član komisije je uspel, da so se prebili do karle. Imeli so srečo, da jih niso dosegle

kroglice. Vaške ulice so bile prazne, samo vojaške glave so se zraven cevi svojega orožja od časa do časa pojavljale na peščenih položajih ob bregu. Z druge strani ni bilo opaziti nikakega gibanja.

Ko sovražnik oprežuje

Pretekla je prva ura, pa tudi druga, ko so se začeli vojski previdno menjavati. Tudi kmetje so se sprostili in začeli orati. Zraven patrolne steze je Bora Stojakov oral zadrugno zemljo. V sadovnjaku poleg mlina so sedeli starešine, skriti pred sovražnikovim očesom. Vse je bilo mirno.

— Kdor še ni kosil, naj gre na kosilo — je ukazal komandir.

Po patrolni stezi so odšli vojski Mustafa Salkić, Djamil Iskić, Rafa Marić in Janko Djukić. Svobodni in zvrnani so z orožjem na rami odhajali proti karavli.

— Tovariš Tito, prisegamo Ti, da ne bo ne bomo skrenili s Tvoje poti... »

Iz grl štirih mladih graničarjev je zavnela njihova priljubljena pesem.

Tedaj je nenadoma zaropotalo okoli nog in zažvižgalo okoli ušes. Popadali so na pesek v jarke, ki so bili brez vode. Rafal je prestal, Mustafa je dvignil glavo, da bi videl, od kod streljajo. Na romunski karavli se je jasno videla dvignjena cev, iz katere je Mustafa videl plamenč jezika. Hitro je skril glavo, ker je sovražnik spustil nove rafale, ko je opazil, da s prvimi ni zadel naših vojakov. Ena krogla je prebila Salkiću levo naramnico in pustila v seboj črno luknjo.

Za njim je bil zadrugnik Boja Stoj-

Tudi v Radečah so ustanovili „Svobodo“

Preteklo sredo je upravni odbor SKUD »Ivan Cankar« v Radečah na svoji redni letni skupščini polagal račun o svojem delu in uspehu v pretekli poslovni dobi. Izjerno poročilo o delu društva, o njegovih uspehih in težavah, s katerimi se mora boriti, je podal predsednik tov. Viktor Pergar. V svojem poročilu pa je nadalje nakazal tudi smernice za bodoče delo, ki jih je za naš nadaljnji družbeni razvoj in kulturno-politično delo začrtal VI. kongres ZKJ v Zagrebu.

Kaj lahko povzamemo iz poročil, ki jih je podal upravni odbor o svojem delu in kako naj presodimo in ocenimo kulturno dejavnost v Radečah v pretekli sezoni, ki jo je vodil in usmerjal SKUD »Ivan Cankar«? Predvsem moramo ugotoviti, da kulturna razgibanost ni preselila običajnega povprečja, saj razen vzpona z uprizoritvijo Cankarjevih »Hlapcev« ni bilo posebnih kulturnih dogodkov. Zdi se mi, da med vodstvom društva in njegovimi odseki ni bilo dovolj povezave, kar je bilo videti iz poročila tajnice, da odseki ne dostavljajo redno poročil in da se zastopniki odsekov zelo neredno udeležujejo rednih sej društva. Sama skupščina se je premalo ukvarjala s problematiko odsekov; ni ugotovila pravih vzrokov, zakaj ni v odsekih življenje tako razgibano, kot bi moralo biti in kot je bilo v prejšnjih letih.

Dramska sekcija, ki je kulturnemu življenju v Radečah vedno največ doprinesla, v pretekli sezoni ni dala od sebe tistega, kar bi od nje pričakovali, kajti štiri premiere s sedmimi reprizami je za Radeče odločno premalo. In če ne bi bilo poleg tega še nekaj gostovanj, bi radeški oder precej sameval. Seveda ima dramska družina svoje težave, proti katerim pa se je vodstvo premalo odločno borilo. Največ nepravilnosti povzročajo tehnične pomanjkljivosti odra, predvsem razsvetljave; res skrajni čas je bil, da se je zganila mestna občina in odobrila potreben znesek za ureditev in spopolnitev odra. Za tekočo sezono ima gledališki odsek velike načrte, vendar se dosedaj, v mesecu decembru, lahko pohvali šele z eno predstavo.

O vzrokih mrtvila v pevskem in godbenem odseku skupščina skoro ni razpravljala, vendar bi bilo potrebno za nadaljnji razvoj društva te vzroke ugotoviti in odstraniti. Od zadnjega pevskega koncerta je preteklo že precej časa, vendar še ni bilo slišati, da bi se zbor pripravil na nov koncert; čisto prav je povedal predsednik društva, da pevski odsek premalo nastopa. Jasno je, da se pevci in pevke samega prihajanja k vjam tudi naveličajo; tako pravijo pevci sami ter si ti sami kot vsi ostali želimo pevskih nastopov.

V godbenem odseku opazimo v zadnjem času veliko razgibanost, h kateri sta gotovo mnogo pripomogla vrtnitev tov. Zupana kot dirigenta in pa nove uniforme, ki jih je godba končno dobila. Upajmo, da bo tako nadaljevala in gotovo se bo pokazal uspeh in napredek.

Omenim naj še Mladinski oder, ki se prebujal k novemu življenju. Za Novoletno jelko pripravila »Petrtkovice« poslednje sanje, ima pa v načrtu še več uprizoritev. Če se prav spominjam, je bilo na lanskeletni skupščini govora o ustanovitvi lutkovnega gledališča, za kar so bile že v teku priprave; na letošnjem običnem zboru ni bilo o tem niti besedice!

Predsednik društva Viktor Pergar je predlagal, da se SKUD »Ivan Cankar« v Radečah preimenuje v delavsko-prosvetno društvo »Svoboda«. Njegov predlog so podprli tudi drugi, predvsem zastopnik ljudske prosvete okraja Trbovlje, tov. Lado Levec, ki je navzočim obrazložil velik zgodovinski pomen delavskih kulturnih društev ter njih prednost pred dosedanjimi SKUD, KUD itd. V Radečah so vsekakor dani vsi pogoji za obstoj »Svobode«, saj je socialni sestav kraja predvsem delavski. Predlog predsednika je skupščina sprejela.

Petnajst gledaliških predstav v Čemšeniku

Prejšnji teden je imel IZUD v Čemšeniku svoj redni občni zbor, ki se ga je udeležilo lepo število članov. Iz poročila predsednika društva smo povzeli, da je prosvetno društvo v tem gorskem kraju doseglo kaj lepe uspehe. Najboljše je bila gledališka skupina, ki je uprizorila 6 premier, s katerimi je nastopila petnajstkrat.

Toliko gledaliških predstav je za kmečki kraj Čemšenik zelo lepo število, tako da temu izobraževalnemu društvu na naši vasi lahko vsi čestitamo. Marsikatera odrska družina v naših centrih se ne more ponahati s tolikimi gledališkimi premierami.

V teku leta je IZUD v Čemšeniku obhajal 40-letnico obstoja svojega Prosvetnega doma. Prav tako so v tej vasi z uspehom opravili gospodinjki tečaj, ki ga je obiskovalo 21 deklet.

Dobro uspeva v tem podeželskem prosvetnem društvu tudi knjižnica, saj so v zimskih mesecih prebrali 240 knjig.

Po plodni diskusiji so na običnem zboru pomnožili za predsednika prosvetnega društva v Čemšeniku tov. Jožeta Piskja, za tajnika pa tov. Minko Kolenčevca.

Na skupščini so si zadali nalogo, da nastudirajo kar največ gledaliških iger in dosežejo z njimi čimveč uprizoritev in sicer kvalitetnih. Prosvetno društvo pripravlja skupno s krajevno KZ preko zimskih mesecev kmečki tečaj. Sklenili so nadalje, da bodo svoj Prosvetni dom tudi na zunanjo preuredili, kjer bodo člani društva pomagali s prostovoljnimi delom. Pred zaključkom običnega zbora so še določili višino društvene članarine, prav tako so se domogli, da bi knjižnica od nedelje, 14. decembra dalje odprla vsako nedeljo dopoldne do meseca marca.

Kulturno-prosvetno delo na Turju

Gorska partizanska vas Turje se razvija tudi v kulturno-prosvetnem pogledu. Tako je tamkajšnji IZUD »Martin Orožen« dosegel v letošnjem letu prav lepe uspehe. Na zadnjem običnem zboru, ki ga je imelo to društvo v ponedeljek, 8. decembra, so se temeljito pogovorili o nadaljnjem delu. Komaj dobrih deset mesecev je, odkar so na Turju ustanovili IZUD »Martin Orožen«, ki so mu dali ime po prvem borcu njihove vasi, ki je padel za svobodo že leta 1942.

Vsak začetek delovanja katerega koli društva je po navadi težaven; tako je bilo tudi na Turju, kjer so letošnje leto delovali samo z dramsko sekcijo. Nastudirali so komedijo »Zadrega nad zadregom« in z njo gostovali šestkrat. Društvo pa je sodelovalo tudi na vseh državnih in drugih proslavah. Prav lepo so praznovali letošnji 29. november,

Ob Novoletni jelki v Radečah lansko leto. Tudi letos bo po vseh krajih našega okraja lepo izvedena. Dedek Mrzab bo zlasti presenetil malčke v Trbovljah, Zagorju, Hrastniku, Radečah in drugod

ZASAVSKI PIONIR

Kotiček za naše pionirje in pionirke

V zadnji številki našega lista smo prinesli opis »Zgodbe brez besed«, ki ga nam je poslala Marinka Sajevec, učenka 1. razreda trboveljske gimnazije, v naslednjem pa objavljamo, kako je opisala našo zgodbo brez besed pionirka Toska Ulaga, učenka 4. b razreda osnovne šole v Zagorju. Toska Ulaga pripoveduje takole:

ZGODBA O JUNAKEM MIKIJU

Nekoč je živel mali Miki, ki si je iz srca želel sreče. Od ljudi je že večkrat slišal, da podkev prinaša srečo. Pa si nekega dne izmisli: »Kaj, če bi jaz dobil nekeje podkev in jo pribil v sobi na steno in sreča bo pribita pri meni!«

Miki se odpravi iskat podkev sreče. Ves znojen jo primaha do kovačnice, kjer je kovač ravno koval konja. Staro podkev je kovač vrpel med staro železo, po kateri je urno planil mali Miki. Odhitel je z naglico domov in se takoj lotil dela. Ni dolgo premišljeval, že si

REŠITEV NAGRADNE BESEDNE UGANKE

Pošta nam je prinesla veliko pravih rešitev besedne uganke, ki smo jo priobčili v zadnji številki našega lista. Pravilna rešitev se glasi: 1 2 3 = vrč, 3 2 1 = črv.

Zreb je tokrat določil za nagrado pionirko Jelko Vilkovo, učenko 4. b razreda osnovne šole v Trbovljah-Vodah. Jelka naj se oglasi v našem uredništvu, da prevzame obljubljeno darilo.

NOVA BESEDNA UGANKA

1 2 3 = raste v gozdu
3 2 1 = raste v vodi

Ta besedna uganke je nekoliko težja. Pravilne rešitve naj nam pionirji pošljejo do prihodnjega torka, 23. decembra. Izrečani bo spet dobil lepo knjižno darilo.

Rešitev križanke iz zadnje številke

Vodoravno: 1. Maribor, 6. Modlika, 12. ozon, 14. rjav, 15. lokal, 17. Edo, 19. areni, 21. arak, 22. gripa, 24. arez, 25. hav, 26. ora, 27. urg, 29. Ivo, 30. in, 31. udar, 32. snob, 34. an, 35. usad, 37. esej, 39. Ero, 40. algo, 41. Ren, 43. arco, 46. Ujez, 49. or, 51. alga, 53. Kres, 54. me, 55. čas, 57. NOV, 58. rok, 59. sel, 60. član, 62. narek, 64. Ivan, 65. volan, 67. Rim, 68. uboti, 69. drja, 71. urad, 72. Erotika, 73. Amerika.

Navpično: 1. malahit, 2. rokov, 3. Izak, 4. bol, 5. on, 7. ar, 8. tja, 9. Lara, 10. jver, 11. Arizona, 13. odi, 16. Oran, 17. orar, 18. opus, 20. Nova, 22. grad, 23. Arne, 26. oda, 28. gos, 31. Uoara, 33. berez, 35. ura, 36. igo, 38. Jež, 43. Koevje, 44. CLN, 45. ogon, 46. urok, 47. Jak, 48. Solnica, 50. ralo, 52. Avar, 53. krom, 54. Mant, 56. saldo, 59. svodi, 61. nart, 63. R'o, 64. lbar, 65. nji, 68. ure, 70. ak, 71. um.

Delo in razvoj fotokluba v Zagorju

Tudi po naših premogovnih revirjih se je po osvoboditvi močno dvignilo zanimanje za črno-belo umetnost. — Hrastnik ima v tem pogledu tradicije še izpred vojne, medtem ko se je v Zagorju fotoklub osnoval šele po vojni. Naš rudar, ki je cel štih zaposlen v temi pri težkem delu, si želi razvedrila in nekoliko svetlih ur v svojem prostem času. To pa mu lahko v veliki meri nudijo fotografiranje.

Čeprav število članov fotokluba Zagorje ni veliko, je klub vendar aktiven. Jeseni 1950. leta je priredil svojo prvo fotomatersko razstavo v Zagorju, ki je zelo dobro uspela. Razstavljeno je bilo približno 130 povprečno zelo dobrih fotografij. Tudi moralni in gmojni uspeh razstave je bil lep, obisk te prireditve pa zelo dober. Razstava je bila prenešana v Hrastnik, Litijo in Trbovlje. Istega leta je fotoklub Zagorje organiziral mladinski fotomaterski tečaj na zagorski gimnaziji, ki je dosegel lepe uspehe.

Člani fotokluba Zagorje so razstavljali svoje posnetke na republiških in drugih razstavah, najboljše slike krane naše publikacije in izložbe, kot del oprave pa naša gostinska podjetja in planinske domove. Člani sodelujejo s

slikanjem na vseh množičnih prireditvah.

Glavna težava, na katero je fotoklub Zagorje doslej naletel, je bilo pomanjkanje laboratorija. Ker je bil dosedanji lokal neprimeren, pozimi zelo mrzel, delo v njem ni bilo mogoče; člani so morali delati le v zaslinih, tesnih in slabih privatnih temnicah. Letošnje leto je uspelo dobiti fotoklubu primeren lokal za laboratorij. Treba ga je bilo le opremiti v ta namen; napeljali so vanj vodovod, napravili instalacijo, kad za izpiranje in vse drugo, kar je potrebno za fotografsko temnico. Da so bile instalacije hitro in pravilno izvršene, je največ pripomogel Elektro-strojni klub rudnika Zagorje, čigar člani so s prostovoljnim delom pomagali ter vestno in požrtvovalno sodelovali pri zgotovitvi temnice. Kolektivno tega kluba, ki je nudil pravo tovariško pomoč, je fotoklub Zagorje dolžan posebno zahvaliti. Temnica je bila po načrtu skonstruirana 29. novembra t. l.

Fotoklub v Zagorju pa tudi nujno potrebuje dobro temnico, ker organizira letos fotografsko razstavo. Priprave zanj so že v teku, zadnje tedne pa bo treba pošteno pljunuti v roke, poprijeti za delo in se zlasti lotiti povečanja posnetkov ter organizacije vsega potrebnega za razstavo. Poleg tega pripravljata fotoklub začetniški fotografski tečaj za zagorsko gimnazijo. Med dijaki je za tečaj veliko zanimanje ter se je doslej prijavilo zanj že nad 40 dijakov. Tečaj se bo začel še ta mesec.

Fotoklubu v Zagorju želimo pri njegovem delu mnogo uspehov. F. B.

Naročaj,
čitaj in dopisuj v
naš list!

EARL BIGGERS:

Skrivnost

IEWIE DURAND

»Jaz nisem,« je rekla Morrow. »Taj listi moram pritišči se Li-Gunga, ki se je vkrcal na ladjo za Honolulu da po izvršenem zločinu. Zakaj se mu je tako mudilo odpotovati? Ali ni bil morda prav on tisti, ki je po pomoči tešvil vdri v pisarno? Toda čemu bi še naprej tratil besede? Ta seznam se zdi neskončen,« je vzdihnila Morrow.

»In nepopoln, kolikor ste ga našli vi.«

»Niste namreč omenili človeka, ki je pospremil Li-Gunga, polkovnika Beatema.«

»Kaj govorite! Mož, kakor je polkovnik Beatem, slaven po vsem svetu, junak, odlikovan od vseh držav... kako neki bi ta človek utegnil storiti tako nizkoto dejanje!«

»To je lep primer vaše ženske logike! Nolezna ženska se ne more upreti mikavnosti Angleža, ki se zna silajno vesti. Ker pa sem manj romantičen človek kot vi, pripominjam, da je polkovnik naredil name mnogo slabši vtis. Mož je hraber, to moram priznati, ima tudi železno voljo, da premagava vse ovire, ki se mu pojavljajo na poti.«

»Priznam, da je preveč odločen in celo krvočeden človek. Toda zakaj naj bi bil ubil sira Frederika? Ta ubogi mož mu vendar ni bil prav nič napot.«

»Odkod veste to? Prav bi storili, če bi nadaljnjo usodo polkovnika Beatema prepustili strokovnjakim rojakom.« je pripomnil Kirk. »Kaze, da naš mali Kitajec prav dobro ve, kaj in kako je treba misliti o Beatemu. Sedaj pa pozabite na vse to in mi storite uslugo ter zaplešite malo z menoj... razen če bi me radi pustili plesati samega.«

»Ne vem, kaj naj bi storila; moj položaj zahteva, da moram v javnosti delati vtis resne osebnosti.«

»Pustite običnost! Ljudje ne gredo ob takšnem vremenu v restavracijo, da bi gledali prav in edino vas, kako plesate. Poldiva!«

Morrow se je naamehnila in vatala. Začela sta plesati. Ostali večer sta prebila v manj resnem pogovoru, kar je posebno ugajalo Kirku. Pa tudi gospodinja Morrow ni bila neprijetna, da je za kratek čas pozabila svoje vsakdanje skrb.

»Glej, glej, tudi vi znate biti veseli,« je pripomnil Kirk. »Moram povedati, da se vam veselo poda.«

»Zaradi vas ne mislim na stvari, ki me stalno mučijo. Ko plesam, se mi zdi, da se te skrbi ne bodo več pojavile.«

»Ta ugotovitev mi je nad vse prijetna,« je rekel mladenič.

Preden pa sta odšla iz restavracije, se je Morrow spet zagnala pod težko skrb. Sira sta mima neke mire ob steni dvorane. Pred zadnjo mizo je mladenka nekoliko postala in pogledala Kirku, ki je šel tik za njo. Tudi on je pogledal mimogrede obraze ljudi za tisto mizo in pospešil korak, da ga ne bi opazili. Toda ta previdnost je bila nepotrebnost. Tista dva, ki sta sedela za mizo, sta bila tako zapletena v svoj pogovor, da nista niti vedela, kaj se okrog njih dogaja.

»Kaj sem vam rekla?« je pripomnila Morrow. »Izvršeni dekle iz dvigala bi našli lahko še mnogo drugih žensk zapletenih v stvar, ki nas zanima.«

»In vaš ugledni Anglež? Lahko bi se reklo, da je tudi on zapleten,« je odzvali.

»Jutri se bom posvetovala tej stvari. Zanimam me, kaj si imata polkovnik in gospa Tapper-Brook drug drugemu toliko zanimivega povedati.«

Ko je v sredo jutraj Chan vstal iz postelje, je delj časa gledal Sonce, ki se veselilo in razganjalo ostanke oblakov nad San Franciscem, ki je bil videti kar umit in prejojen kot še nikoli.

Chan je dolgo stal ob oknu in opazoval veličastno sliko zaliva in pristanišča. Pogled mu je bil cel zeleni Kozji otok in čez trdnjavo Alcatraz. V pristanišču je stal dolga vrsta velikih ladij, ki so se zdele, kot da čakale samo na povelje, da odrinejo na daljnja morja.

Cevraj je bil dan tako lep, se je Chana polasala vse večja žalost. Ladij, ki so je zanj zakleli, da ga bo odpeljala, bo opoldne odrinila iz pristanišča. V hsieli na hriček Punchballu bodo znova vsi razočarani, kakor je bil ta trenutek razočaran sam.

Zavzdihnil je. Kdaj neki se bo končal njegov »dopust«, ki se je sprevzel že v prave mučenice.

Ko je stopil v jedilnico, je že našel tam Kirku, ki je sedel pred svojo običajno čašo pomarančnega soka.

»Dobro jutro!« mu je rekel mladenič.

»Čakaj sem vas že.«

»Vaša ljubeznost je vsak dan večja.«

»Ne bi rekel tako; na vsak način pa drži, da danes ne bi rad požil svoje običajne čaše pomarančnega soka, preden se ne posvetujem z vami. Kaj se vam zdi; ali je tole res samo pomarančni sok?«

Tisti trenutek je vstopil Parady. Chan je tudi sedel na isti čaši soka in jo dvignil k ustom.

»Na vaše zdravje!« je dejal.

Kirk je na hitro porinil izpod očesa na Paradyja in dvignil svojo čašo.

»Mislila, da imate prav,« je rekel polglasno in se začel smejati od večja area. Parady je s slovesnim obrazom želel obema dobro jutro, postavil pred njiju akordelec kave in naglo odšel.

»Za sedaj ne čutim še nič nenavadnega,« je smejal se rekel Kirk.

»Nezapovednost ljudem ne olajša vedno življenja,« je pripomnil Chan.

»Tako je,« je odgovoril Chan. »Vsi morate biti zares vsakej poklica nezaupljivi. Nicer pa; ali ste večeraj od Duffa zvedeli kaj novega?«

»Nič posebnega; pa vendar je razveštil

neko stvar, ki se mi je zdela precej zanimiva.«

»Za kaj gre?«

»Dovolite mi, da sedaj niti vam ničesar ne povem. Upam, da mi boste oprostili. Ali ste sicer večerjali doma?«

»Ne. Gospodinja Morrow in jaz sva bila v restavraciji.«

»Ah! In ste v prijetnem razpoloženju prebili večer?«

»V zelo prijetnem.«

»Zdi se mi, da vam je družba mlade dame zelo všeč.«

»Priznam, da mi v njeni družbi ni dolgčas. Ali mi verjamete, da ni vedno le stroga, resna in služebna?«

»Toliko bolj, če ni ženske niso ustvarjene za to, da bi razmišljale o preveč resnih stvareh, temveč da olepšujejo življenje kakor lepi cvetlični nasadi.«

»Toda vse ženske vendar ne morejo postati filmske igralki Rad imam, da je ženska inteligentna, pa pod pogojem, da ne izrablja vsake priliko za to, da razkazuje svoje znanje. Gospodinja Morrow je zelo skromna. Prebila sva zelo prijeten večer. Ko sva odhajala iz restavracije, sva napravila neko odkritje.«

»Povejte, povejte!«

»Reči bi vam pravzaprav moral, da vam jaz za sedaj ne morem ničesar povedati. Toda, ne bom tako nezaupljiv kakor vi. V restavraciji sva videla našega starega prijatelja polkovnika Beatema, ki se je pogovarjal z neko damo.«

»Glej! In kdo je bila tista dama?«

»Neka ženska, ki ji dosedaj niste posvečali posebne pozornosti... gospa Helena Tapper-Brook.«

»To je pa zanimivo! Ali bo gospodinja Morrow posvetovala njej avlo pažnjo?«

»Da. Danes dopoldne poidem h gospi Brookovi, da jo bom popeljal na državno tožilstvo. Jaz ne pričakujem nobenih posebnih odkritij. Ta gospa je hladna in nedovzeta kot zvezda na zimskem nebu. Glejte, kar po peaniki sem se že začel izražati. Ali je to morda posledica prijetnega zajtrka?«

»Pred bi rekel, da je posledica prijetne večerje,« je odgovoril Chan.

Po zajtrku je Kirk vstal in izjavil, da mora v svojo pisarno pisat nekaj pisma. Chan je hitro vstal.

»Če vam ne bom napoti, bom stopil tudi jaz z vami. Poslali moram ženi poljanilo in zato bi rad napisal pismo, ki bi odšlo še danes na pošto. Bog ve, kaj dela moj mali Barry!«

»Morda, mali isto kot njegov solmenik in je mnenja, da ne smete pustiti posla nedokončanega. Nekoč pozneje bo ponosen na vaš uspeh, ko mu bodo pripovedovali, kako je njegov oče odšel morilca sira Frederika.«

»Toda jaz tega morilca še nisem izsledil, je odvrnil Chan. »Ostali bom tukaj še teden dni, toda niti dneva več. Tedaj bom odšel prah s svojih sandal in zapustil San Francisc.«

»Boste že videli! Če sedem dni bom močan kot gibraltarska stena.«

»Čez teden dni.« je ponovil Kirk. »To bo zadostovalo. Čez teden dni boste že...«

»Čez teden dni bom ob teje uri že sedel na ladj, ki bo plula proti Honolulu.« Je s odločnim glasom dokončal njegov stavek Charlie Chan.

Odšla sta v spodnje nadstropje in Kirk je sedel za svojo veliko pisalno mizo. Poljanil je Chana, da je njegov tajnik odšel pobirat najemnino. Chan je vzel pisemski papir in ovitek in se vsedel za tajnikovo mizo. Pa se ni takoj zatopil v pisanje pisma; gledal je vsak Kirkov gib.

»Tale nalivne pero pa ni dobro. Črnilo se nebe cediti iz nje,« je rekel.

»No, saj imam tukaj še dve ali tri peresa,« je odgovoril Kirk in odprl predal svoje mize.

Chanov pogled je ostal kot prikovan na papirju, ki je ležal na mizi pred Kirkom. Čudna stvar! Kajti prvkrat se je dozgodilo, da je Kitajec vohunil za svojim gostiteljem.

Chan je vzel pero, ki mu ga je ponudil Kirk, in začel svoje pismo, občasno pa je še vedno izpod očel opazoval Kirku.

Ko je ta dokončal svoje pismo, je začel pisati drugo. Ko je tudi to skončal, ga je vstal in v ovitek, stori enako tudi s prvim in obe zalepil. Isti trenutek je tudi Chan zapril svojo kuverto, vstal in pomotil svojo rakpo Kirku.

»Danje mi, da bom vsa ta pisma vrnil v nabiralnik.«

»Dobro, izvolite,« je odgovoril Kirk in mu dal svoji pismo.

Ko se je Chan vrnil v sobo, je Kirk ravno gledal na svoje ure.

O naših šolah in še kaj

Okrajnemu ljudskemu odboru v Trbovljah je pred dnevi uspelo dobiti od Gospodarskega sveta pri vladi LRS odobritev izrednega dolgoročnega brezobrestnega posojila 14 milijonov dinarjev za najnujnejša popravila naših šolskih poslopj. To izredno posojilo bomo vračali v polletnih anuitetah. Čeprav je ta investicijski kredit mnogo premajhen in nezadosten za obnovo šol v okraju, ker so nekatera šolska poslopja v zares slabem stanju, bo posojilo ob razumnem varčevanju in ob prostovoljni pomoči občinskih ljudskih odborov, raznih naših organizacij in podjetij šolam okraja Trbovlje za najnujnejša dela in popravila le nekako zadostovalo.

V zelo slabem stanju se nahajata gimnazij v Zagorju in Radečah; slednja je tudi glede na število dijakov prostorninsko premajhna ter je nujno, da se dograje še štiri učilnice. Šolo v Zidanem mostu je treba ometati, v Jaginjenici je spet treba urediti kanalizacijo in sanitarne naprave, na Trojanah učitelji nimajo stanovanj, ki bi jih bilo mogoče ob majhnem popravilu šole urediti v sami šolski stavbi, itd. Vsekakor — šole so potrebne obnove, tako pri gradbenih delih in na sami opravi, zato moramo pozdraviti skrb naše ljudske oblasti za naše otroke, kako bodo izgledali njihovi delovni prostori.

Razdelitev teh sredstev je uredil okrajni Svet za kulturo in prosveto s glasno s tajništvu občinskih ljudskih odborov in v upravitelji šol samih: tako dobijo šole sektorja Trbovlje 2.020.000 dinarjev, v Zagorju 4.900.000 dinarjev, v Hrastniku 2.000.000 din, v Radečah 1.620.000 din, ostale šole v okraju pa 3.480.000 din.

Vsakdo, ki ve, kako draga so gradbena dela, zlasti pa popravila, si bo na jasnem, da so ta sredstva sicer zelo skromna, vendar pa se bo marsikje spremenilo lice ali pa notranjost šole v veliko veselje staršev šoloobveznih otrok. Res je, da v tem pogledu doslej ni bilo mogoče mnogo napraviti, čeprav so se viri za to iskali, kjer koli je bilo to mogoče. Poleg rednih kreditov naše ljudske oblasti so nudile šolam pomoč naše množične organizacije in nekatera naša podjetja, včasih s prostovoljnimi delom ali pa v kakšni drugi obliki. Pomisliti pač moramo vsi, da sedaj krpa pregrehe predpriliske Jugoslavije, ali pa popravljamo škodo, ki so nam jo povzročila vojna divjaštva okupatorja. Obnova naše države, glede katere lahko rečemo, da je bila do temeljev požgana in razrušena, zahteva mnogo denarnih sredstev — zato so bili doslej prioritetni le naši proizvodni objekti, s katerimi bomo pospešili nadaljnjo obnovo naše države.

Individualnih pomoči našim šolam je bilo doslej mnogo. Veliko požrtvovalnih in pohvalnih primerov bi lahko našli. Naleteli pa smo tudi na nerazumevanje. Naj navedemo dva primera iz naših vasi. Poglejmo najprej, kako je bilo s šolo na Trojanah: brez kakršnega koli vprašanja so občani odločili: če že v svojo vas napeljujejo elektriko, mora biti šola zraven. Menili so takole:

v šolo hodijo naši otroci in napeljava elektrike v šolo pomeni isto kot napeljava doma. Šola pa naj svoja pičila razpoložljiva sredstva uporabi za knjige in učila! Glede tega primera lahko rečemo, da se Trojančani dobro zavedajo, v kakšnih prilikah se nahajamo v povojnih letih. Povsem drug primer pa imamo pri šoli v Znojilah, v območju občinskega odbora Čemšenik; tukaj elektrifikacijski odbor Jesenovo zahteva (kakor sem obveščen) na pobudo nekega člana odbora od šole 20.000 din, sicer šola ne dobi elektrike! Znesek res ni velik, vendar če denarja ni, ga tudi šola ne more dati; šola ni niti proizvodna enota, da bi si mogla denar prislužiti, niti nima kaj prodati. Elektrifikacijski odbor pa stoji sedaj trdno na stališču, da od šole dobi zahtevani denar, čeprav se šolski upravitelj muči z vprašanjem, če mu bo kredit zadostoval samo za notranjo napeljavo. Tu bi rad omenil še to, da je bil elektrifikacijski odbor, ko je zaprosil za hlodovino za zunanjo električno napeljavo, oproščen gozdnih taks okrog pol milijona dinarjev!

Šola je najlepši primer kolektivne ustanove, v kateri se vsestransko skrbi za duševni razvoj in zdravje naših otrok. S pesmijo, igro in šolskim delom se vzgajajo naši mladi pionirji staršem v ponos in veselje. Kaže pa, da elektrifikacijski odbor Jesenovo tega še ne ve. Ne vem, kako bodo gledali starši šoloobveznih otrok na to početje, ko bodo zvedeli za ta primer.

Po petih letih odkrit zločin

Pred kratkim je prebivalstvo Brega, Loke in okoliških krajev razburila novica, da so na Bregu, malo nad cesto, ki drži na Rudo, odkrili hudodelstvo, ki ga je kmet Ameršek s svojim bratom zagrešil že leta 1947. Iz govoric, ki krožijo med ljudstvom, povzemamo naslednje podrobnosti:

Nekega dne leta 1947 sta se proti večeru pojavila na Bregu dva potujoča krošnjarja, ki sta ponujala blago za obleko. Tu sta se sešla tudi s kmetom Amerškom, ki ju je povabil k sebi na dom in jima ponudil prenočišče, kar sta oba krošnjarja z veseljem sprejela. Izgleda, da je Amerška že takrat zaskečeno gledal na njuno blago in denarju ter ju je povabil na dom, ki stoji zelo na samem, da ju oropa. Postilal jima je na podo in utrujena krošnjarja sta kmalu zaspala. Ker pa se ju sam ni upal lotiti, je šel ponoči v oddaljeno vas Poljane po svojega brata, katerega je razložil svoj načrt in ga pridobil zanj. Ponoči sta se tedaj splazila na podo in oba krošnjarja — ubila. Kako sta to napravila, je med ljudstvom več različnih mnenj, gotovo pa je, da sta uporabila tudi strelna orožja. Žrtvi sta nato izropala, trupla pa pokopala v bližnjem gozdu. Krošnjarjev potem menda ni nihče pogrešal in nihče iskal. Čez zadevo je zrasel mah.

Pred nedavnim pa se je kmet Ameršek spri s svojo ženo in jo menda tudi pretepal. Žena — kot pravi ljudski glas — za hudodelstvo svojega moža in njegovega brata ni točno vedela, pač pa je slutila, kaj se je zgodilo, ker je v tem

prepiru možu grozila, da ga bo prijavila. Eden od sosedov, ki je bil po naključju v bližini ter slišal vpitje in preprič, je hotel oba zakonca pomiriti, vendar je še prej pred hišo prisluhnil ter takoj uganil, zakaj gre, nkar se je enostavno obrnil ter stvar prijavil. Na ta način je oblast zvedela za hudodelstvo.

Oba storilca sta že pod ključem, pokazati sta morala tudi kraj, kjer sta žrtvi zakopala. Oblast je dala trupli izkopati ter ju poslala — bile so itak samo še kosti — na preiskavo v Ljubljano. Hudodelca bosta seveda dobila zaslužno kazen.

Zločin je razumljivo vse prebivalstvo globoko pretresel in kaže na veliko moralno pokvarjenost obeh bratov, ki sta zavestno ubila dva nič hudega sluteča človeka, ki jima je bilo poprej celo ponudeno gostoljubje, kar čut slovenskega človeka globoko žali. Ljudstvo je nad obema hudodelcema zelo ogorčeno in zahteva zanju najstrožjo kazen.

Tako pravi ljudski glas. Oblast, ki stvar preiskuje, pa bo ugotovila svoje in prisodila hudodelcema zaslužno plačilo.

V. M.

Prevrat v tiskarstvu

Najnovejši tiskarski stroj, ki ga je izdelala ameriška podjetje Lithomat Corporation v Cambridgeu v državi Massachusetts (ZDA) nadomešča običajne kovinaste tipke s posebnim prevleko kar bo znatno zmanjšalo stroške za tiskanje časnikov, knjig itd. Računajo, da bo novi stroj pomenil naravnost prevrat v tiskarstvu.

KINO TRBOVLJE

ima na sporedu naslednje filme: italijanski film

JUNAK CESTE

predstave v soboto 20. decembra ob 17. in 19. uri, v nedeljo samo ob 15. in 17. uri, v ponedeljek ob 17. in 19. uri.

V torek 23. decembra in sredo 24. decembra ob 17. in 19. uri ameriški film

NJENO MASCEVANJE

Od četrta 25. decembra do nedelje 28. decembra ameriški barvni film

PLAMEN IN PUSCICA

Spored predstav tega filma bo razviden iz lepakov in reklamnih omaric.

Italijanski film „JUNAK S CESTE“

Junak ceste je socialna filmska komedija o junaku ceste, ki si je iskal kruha, pa ga je neumno naključje naredilo za »zestica iz Amerike« a poketi in darili.

V šoli in hudomušni pikrosti je prikazana objektivna slika italijanskega ljudstva, ki ga tarejo problemi, ki terjajo vedno glasnejše rešitve.

Tih brezposeln malomeščan Felice je vse, samo junak ne in sanja o svoji edini

Rojstva, poroke in smrti

V našem okraju se je meseca novembra rodilo 90 otrok, umrlo pa je 35 ljudi. Poročili so se naslednji:

V Trbovljah: rudar Ivan Babič in gosp. pomočnica Marija Kirn; kovač Slavko Klopčar in delavka Alojzija Benčec; rudar Franc Laznik in delavka Jozefa Vovk; kmečki delavec Miroslav Šrubar in kmečki delavka Karolina Zadobovec; posestnik Martin Drnovšek in kmečki delavka Marija Strava; rudar Albin Bozman in delavka Roka Putirh; rudar Ivan Klemen in delavka Franciška Potokar; rudar Dominik Osepek in gospodinja Hedvika Kirn; rudar Martin Drnovšek in kmečki delavka Ljudmila Babič; električar Rudolf Račič in gosp. pomočnica Milena Kastelic; rudar Otmar Rajevce in gosp. pomočnica Ana Hrušovar; čevlj. pomočnik Viktor Osepek in delavka Franciška Tabor; čevljar Vilim Kuntšič in natakarica Veronika Lomšek; krojač Stanislav Jeleve in gospodinja Marija Lebar.

V Zagorju: rudar Stanislav Čebin in gosp. pomočnica Rozalija Mohari; rudar nadzornik Jozef Mrya in delavka Marija Rampro; rudar Janez Žibret in kmečki delavka Anica Poznajšek; gozd. delavec Stefan Renko in delavka Jozefa Prebili; rudar Anton Kovač in kmečki delavka Valentina Lebar; trg. poslovođa Henrik Kreft in medic. sestra Amalija Dolanc; rudar Stanislav Vročak in delavka Anica Povše; goj. Jozef Ogrinc in delavka Zora-Marija Jero; rudar Filip Bajec in kmečki delavka Slavica Prestop; mehanikar Jože Grabnar in trg. pomočnica Stefanija Odlaček; študent Vladimir Poznič in nameščenska Majda Goršek.

V Hrastniku: gimnazijski ravnatelj Branimir Lorenčič in učiteljica Apolonia Reš;

predm. učitelj Silvester Znidaršič in učiteljica Vida Valjavec; rudar Franc Kostanjevec in delavka Stefanija Babič; delavec Karel Bizjak in delavka Jozefa Sopar; rudar Franc Žulič in delavka Marija Potušek.

V Radečah: sofer Ervin Matek in nameščenska Stefanija Flis; delavec Alojz Bregar in gosp. pomočn. Marija Oblak; kovač Stanislav Marin in gospodinja Franciška Zenta; trg. poslovođa Vinko Kramžar in nameščenska Ivana Wacn; delavec Janez Pohar in delavka Rozalija Šušteršič; mesar Ivan Krivic in gosp. pomočn. Ana Kovak; tesar Janez Ganza in hiš. pomočn. Marija Zmazek.

V Leki pri Zid mostu: železničar Mirko Knez in gosp. pomočn. Ivana Culetto; železničar Alojz Gorišek in gosp. pomočnica Marija Jez.

V Podkumu: rudar Ernest Mihelič in polj. delavka Marija Dolinšek.

V Čemšeniku: delavec Ivan Smrkolj in delavka Olga Romškar.

Na Dolu pri Hrastniku: rudar Pavel Bezgovšek in delavka Matilda Kapla.

Na Trojanah: mizar Ivan Pistotnik in delavka Pavla Lovrač.

V Dolah pri Litiji: polj. delavec Janez Mlakar in polj. delavka Angela Medved.

ZASAVSKI VESTNIK JE NAJPRIJLJUBLJENEJSI TEDNIK V ZASAVJU

VELERLAGOVNICA

Na-ma
LIUBLJANA

pripravlja našim cicibanom in pionirjem za Novoletno
jelko veliko presenečenje. Obiščite nas na sejmu!

»Ali bi radi prisostvovali zaslišanju gospe Tapper-Brook« je vprašal.

Detektijski je odjunal. »Sivala ni mi dosti do tega. Gospodična Morrow bo sama odlično izvršila to delo. Jaz bi bil pri tem prav toliko potreben kot peto kolo pri vozu. Tčas bom delal na svoj račun.«

»Kakor vam je drago.« je odvrnil Kirk. »Zel je svoj klobuk in plašč ter odšel.

Ko se je Chan po notranjih stopnicah spet povzpel v zgornje nadstropje, je našel na Billu Rankenu, ki ga je čakal v salonu vile. Časnikar ga je gledal in se mu smehljalo.

»Kako, ali se boste vkrcali na tisto ladjo, ki bo odplula popoldne.«

»Kitalje se je namršil.

»Ne. Preslo mi je že v krl, da izpuščam ladje. Danes ne morem iti; preveč oblačno je.«

»Vi ste nenavadno ljubeznivi!« »Tako sem si tudi mislil. Nikar pa ne pozabite, da mi dolgujete senzacionalen članek, ki bo dvignil na noze vse Ameriko. Rekl mi, da mi ga boste dali pred svojim odhodom. Vem, da se lahko zanesem na vas. Kitalje so ljudje, sicer majhni po rasti, pa ljub temu velik narod.«

»Hvala za poklon, ki ste ga naredili mojemu narodu.« je rekel s komaj opazno pikrostjo Chan.

Sedaj pa preldiva na poslovni razgovor: je nadaljeval Ranken »Prinšam vam majhno darilo.«

»Vi ste nenavadno ljubeznivi!«

»Prinesel sem vam ga zato, da boste videli, da nisem drl nek krizem. Vaše pisme na naslov polkovnika Beateama so me pripravile do razmišljanja. Prebral sem njegovo knjigo »Zivljenje« od prve do zadnje strani. Mislim, da vam ne bom nič posebnega odkril, če vam povem, da je 4. maja 1912, Beateam odšel na neko osemmesечно potovanje, in sicer iz Peshawarja v Teheran, čez Afganistan in Kishberke pušave v Perzijo.

Bil sem prepričan, da to veste. Toda morda ne veste, da je o tej mali ekskurziji, ki jo sam imenuje »potovanje za odmore«, napisal knjigo. Pri tem potovanju ni šlo za raziskovanje, pač pa samo za povratek.«

»Priznam, da nisem vedel, da takšna knjiga obstaja.« je odgovoril Chan, da bi

pokazal zanimanje za Rankenove besede.

»Ta knjiga ni toliko poznana kakor ostale Beateamove, je nadaljeval Ranken, »jimenjuje se »Dežela za Kihberskim prelazom«. Ta knjžica je že razprodana in zaman sem zaradi nje obišel vse knjigarne in trgovine s starinami. Končno sem v Backleju našel en izvod. To je torej darilo, o katerem sem vam bil govoril.«

Tedaj je Ranken ponudil Chanu knjigo, ki je bila vezana v temnoredno usnje.

Chan je urno pograbil za knjigo.

»Morebiti ima ta knjiga veliko vrednost. Jaz vam po vsakem najinem sestanku vedno vez doigujem.«

»Osebnost nimam vtisa, da bi bilo to kaj posebnega.« je pripomnil časnikar. »Prebral sem jo, pa v njej nisem našel nič razburilivega. Morda boste vi imeli več sreče kakor pa jaz.«

Kitalje je odprl knjigo.

»Poglejte, takoj imam nekaj zanimivega: za razliko od ostalih polkovnikovih del ima tole posvetilo.«

Potem je po tihem prebral: »Tisti, ki se bo spominjala in bo razumela.«

»Zapazil sem to posvetilo.« je rekel Ranken. »Gotovo kakšna ljubezen iz mladosti. Tisti, ki se bo spominjala in bo razumela.« To je kakšna mala prijateljica iz mladosti, ki se bo šp spominjala časa, ko sta se poljubovala pod španskim bezgom ob vrtnem vrtu, in katera bo razumela, da odhaja na dan daljina in nevarna potovanja z njeno sliko v sreč.

»Morebiti je vaše ugibanje točno.« je zamrmral Chan, zatopljen v svoje razmišljanje.

»Ti Angleži niso tako občutljivi ljudje, kakor so videti na zunaj.« je nadaljeval Ranken. »Med vojno sem poznal nekega angleškega letalca. Bil je obilen in zdrav mož. Toda vselej, kadar sem z njim stopil v letalo, je vzel a seboj nek ovel cvet, ki ga je nosil kot spomin na neko ljubezen iz mladosti. Bil je videti kot ludočre, dejansko pa je bil rahločuten kakor majhna deklica. Morda je tudi polkovnik Beateam njemu podoben.«

Ranken je vstal.

»Moj glavni urednik mora že kar goriti od nepočakosti. Da veste, on je navdušen nad mojo nadarjenostjo, čeprav mi vsak dan ponavlja, da me bo vrzel iz uredništva, če

mu do jutri ne bom prinesel rešitve umora sira Frederika Brucea.«

»Kaj bi ti mogla jaz pomagati? V tej zgodbi sem potanjena popolnoma ob stran in to mi ni prav nič po volji.«

»Nikar si sedaj, prosim, ne domišljaj! Nisem prišel, da bi se posvetoval s teboj, čeprav neznansko cenim ostrino tvoje duha, temveč sem prišel po gospe Tapper-Brook. Kje je ta gospe?«

»Kaj je, kaj bi rad od nje?«

»Rad bi jo popeljal s svojim avtomobilom.« do pisarne gospodične Morrow.«

»Ta deklica torej kar naprej zaslihuje ljudi. Dosele, vsaj tako se mi zdi, še ni prišla do nobenih posebnih rezultatov.«

»Potrpi, vse pride ob svojem času.«

»Če se ne varam, ji bo potrebno precej časa. Sicer pa mi ni pristajajo, da se vlikam v stvari, ki so čisto možka zadeva.«

»Ti si izdajalka svojega ženskega rodu, halika! Kar se pa mene tiče, občudujem sposobnost gospodične Morrow Nima smisla, da si tako stroga do nje.«

»Mislim, da sliši same pohvale, kadar si ti v njeni bližini. Kaže, da ti je že zmešala glavo.«

»Tako je... In prosim te, da tega ne pozabiš. Kako bi bilo, če bi sedaj poklicala gospe Tapper-Brook?«

Gospe Dawson-Kirk za je srepo pogledala in odšla iz sobe. Nekoliko trenutkov kasneje je vstopila njena tajnica. Dostojanstveno kakor vedno je hladno in nič začudena pozdravila Kirka.

»Oprostite mi, da vas vznemirjam.« ji je rekel Kirk. »Gospodična Morrow, katero ste spoznali na večerji pri meni, bi rada govorila z vami. Če bi ugnili takoli, bi vas popeljal kar s svojim avtomobilom.«

»Že grem.« je rekla z mirnim glasom.

»Tako bom pripravljena.«

Odšla je, gospe Dawson-Kirk pa se je vrnila v salon.

»Kaj pa počneta Chan, bivši »boy« moje prijateljice Sally Jordanove?« je vprašala. »Mislim, da bo takoli rešil to uganko. Vsek dan željno porabim časopise v pričakovanju, da bom v njem prebrala senzacionalno poročilo, toda nikoli ne najdem ničesar.«

»Nikar ne skrbi za Charlieja. On napreduje polagoma, toda z gotovostjo.«

»Rada bi ga nekoliko vzpodbudila. Daj, povej mi zdaj: zakaj kličete Hieno? Saj ona ne more biti zapletena v to zgodbo.«

»Za zdaj ti ne morem odgovoriti, ali imaš prav ali ne... Čuj, ali si že dala denar polkovniku Beateamu za tisto njegovo odpravo?«

»Nisem še, vendar pa ga nameravam dati.«

»Daj ti bom dober nasvet: počakaj še nekaj dni.«

»Kaj? Tudi njega sumničite? Tega pravega plemenitnika?«

»Poslušaj moj nasvet, je ponovil Kirk. Gospe Tapper-Brook je škala v predsohbi.

»Glej, sedaj si me spravil s tira.« je jadovala gospe Kirk.

»To ni dobro za tvoja leta.« je rekel Barry. »Pomiri se!«

»Za moja leta? Glej ga, glej! Kaj bi rad s tem povedal? Pred nekaj dnevi sem brala

v časopisu o neki ženski, ki je dočkala sto dve leti!«

»Aha! To pomeni, da bi rada tudi ti doživela to starost. Dobro, da vem. Na avdenje, babice!«

V avtomobilu se je Kirk zaman trudila, da bi začel pogovor z gospe Tapper-Brook. Kruto in dostojanstveno je ta ženska odgovarjala je odsekano, na kar je Kirk nehaj z vsemi nadaljnjimi poskusi.

Končno sta prispeela ured državno tožilstvo, Kirk je povedel gospe v pisarno gospodične Morrow.

Temna in resna oprema je še bolj poudarjala svezost in vitkost mlade gospodične v državnem tožilstvu. Ko sta njena obiskovalca prispeela, je ponudila gospe stol pred svojo delovno mizo.

»Sivolite, gospe, sedite! Zahvaljujem se vam, da ste prišli, in upam, da vas nisem preveč vznemirila.«

»Ne, niti najmanj ne!«

Nekaj trenutkov je vladal molk.

»Vi vidite, je znova začela gospodična Morrow, da mi še vedno iščem morilca sira Frederika Brucea?«

»Vem. Pa zakaj ste želeli govoriti z menoj?«

»Zato ker pričakujem, da nam boste pomagali.«

»Za to bo pa prav malo možnosti.« je odgovorila gospe Tapper-Brook.

Začela je med prsti mečkati svoj robec, ki je bil obrobljen s čipkami.

Gospodična Morrow se je nasmehnila.

»Robec? Čipkami? Se je že spremenil v drobno trdo krogle?«

»Ne, že poprej sem ga srečevala pri gospe Kirkovi. Saj je precej pogostokrat prihajal k njej.«

»Kaj, da obstoji med vami in polkovnikom Beateamom precejšnje prijateljstvo. Vi ste ga po vsej verjetnosti poznali tudi že pred njegovim prihodom na San Francisco?«

(Dalje prihodnjé)

Vesele okrog volitev v Radečah

V ranih jutranjih urah se že svetijo okna volišč v Glasbenem domu in krojaški delavnici. Iz dimnikov se kadi. Tudi v »štubu« žari luč. Zadnje priprave. Tehnična ekipa je že na mestu. Okrog oglov tuli veter, sneg naletava vedno gosteje in tudi veter se vedno bolj zaganja v hiše, da šklepetajo okna. V hribih, zlasti v smeri proti Kumu, dišajo pravi snežni viharji in osa pota so zametena. »Prokleto oreme! In ravno za volitve!« Tako se hudejejo soferji, kurirji in sploh »motorizirana« ekipa, zlasti pa še tisti, ki morajo na vse zgodaj v snegu in viharju v hribe.

»Na Goreljce! Pa tja vsaj cesta drži! Uh, zdajle na Soibno!« toži Radka, »pa v tem vremenul« Najpogostejši reveži so tisti, ki morajo na Čimerno in Jelovo, kamor se »Bosanci« s svojimi meži in osli komaj prilezejo. Toda treba je! Nič ne godrnja, vsak se le na tihem sprašuje: »Kako bo danes, če bo tako vreme?« Golobci se smeje: »Na Dobrovo bom že prišel, ni drag! In preden boste vi gori v Čimernem, bom jaz že nazaj s 100 odstotki v aktovki.« Pa srečno pot, do »Jadrana« vas spremim, pravi Lasič in si zadovoljno mane roke, ker bo ostal polje doma. Tako se že pogovarjajo, zavijajo v plašče, viharje oarotnike in vlečejo kape čez ušesa, ker presneto brije in mete. Pa vendar, ker so dobre volje, se odpravljajo z mnogimi nasveti in pouki, pa tudi šalami, ki so jih že slišali.

Ob petih že prihajajo prvi volinci: železnarji, ki gredo v službo, nekaj delavcev in uslužbencev, ki morajo na delo, in tudi taki, ki se odpeljejo po opravljenih jutranjih vlakih. Jože — »šef« tehnične ekipe v »štubu« preiskuje telefon in računa, če bo imel zadosti cigaret za ves dan, ker jih bo gotovo pokadil preko mere. Tudi Ferči se prikaže od nekod; gleda, sprašuje, daje navodila in se sploh zelo zanima. Kar zadovoljen je videti, ko ga ob sedmih zjutraj srečam na cesti. Danes si je nataknil titovko, da ga nič ne ovira in da vse bolj sliši, ker je ta dan strašno radoveden.

»Madona, okrajaj so že tu!« pravi Jože in že raportira. Na obeh voliščih imata komisiji polne roke dela, ker je v jutranjih urah največji naval. Telefon neprestano zvoní, radio govori, govori — in vsi govorijo, da si Jože masi ušesa in maha z rokami: »Tiho, tiho!« Poročila prihajajo, Jože bere, omes poslušala telefon, jaolja dalje, Ančka piše in računa in ves dan menda ne bo spregovorila do desetih besed. Pa saj jih bosta zato Zora in Geli toliko več!

Vse se giba, hiti, govori, smeji, vse je dobro razporejeno, samo v »štubu« jih nekoliko skrbi, ker poročila s hribov ne prihajajo redno. Pa saj ni moč zadržati, da bi kdo hodil skozi vihar in zamele s Čimerno in Jelovega. Pa kljub temu prihajajo.

Kmalu po deveti prisopih Franci z Gorelje ves zaripel, čisto brez sape: »Gotovo, ob 8,45 zaključene volitve 100-odstotno!« Kar skače od veselja. Tudi od drugod prihajajo ugodna poročila; vsi so zadovoljni in veseli, Ferči preklada svojo titovko z levega ušesa na desnega in nazaj ter zadovoljno brunda. Jože že telefonira. Goreljčani so se res odrezali in niso zaman napovedovali tekmovalstva. Prišli so voliti vsi, toda z volišča ni odšel nobeden. Volišče so kar hitro preuredili in priredili pravi »miting«. Feliksova domačija je doživela ta dan veliko srečo, prvič zaradi tako lepe zmagre pri volitvah, drugač zaradi »mitinga«.

Tako okrog devetih sem šel na volišče v Glasbeni dom in presenečen obstal: kaj takega nisem pričakoval! Saj je bilo vedno lepo urejeno in okrašeno, toda kaj takega pa še ne; res užitek je stopiti na tako volišče in to z zavestjo, da lahko popolnoma svobodno in tajno izrazi svojo voljo in odda svoj glas. Saj je pa tudi okrajna komisija priznala to volišče za najlepše v okraju, pa čeprav morda nekoliko nerada. No — potem sem se previdno ozrl proti »štubu« in sva krenila z Rudimjem malo nad biljard. Pa nisem imel sreče, ker so prišli takrat, in to ravno takrat, »kozi vrata« glavarji nad »vampce«, pa me je »ata župan« enostavno spodil. In sem jo mahnil v »štubo«.

Poročila prihajajo. V Vrhovem dobro napredujejo. V Rudni vasi bodo vsak čas zaključili, iz Zidanega mesta jabolajo kar sproti, motorji neprestano ropotajo in premirli kurirji, zaviti v plašče in šale, nosijo poročila in navodila. Ob desetih dopoldne je že doseženo povprečno 60 %, gotovo pa še več, ker od nekod, zlasti s hribov, še ni novih poročil, ker tudi ne morejo priti. Samo iz Soibnega bi pa lahko. Pa jih ni in ni. »Tomo slabo funkcionira!« pravi predsednik OLO tov. Burkelje, »ker sem ga

srečal ob pol desetih, ko je šel šele gor!« In mu napravi »piko«. V Zidanem mestu imajo že skoraj 80 %. Železnarji dobro delajo, pa tudi drugod se odstotek naglo viša. Danes govorimo samo v odstotkih. Jože sprejema in oddaja poročila in je že ves nervozen. Nobena cigareta mu ne gorí! Ančka molči in piše, tov. Černe pa na poseben »aparatus« računa odstotke, do stotinke natančno. Jaz jih zaokrožam nazgor, drugi nazdol. Ferči je zadovoljen in sploh smo vsi dobro razpoloženi. Aktivisti obiskujejo volišča, samo proti Čimernem in Jelovem se nihče ne spusti, ker se tjakaj ne da priti z avtom. Pa tudi ni strahu za uspeh, kar se kmalu izkaže, ko se prisanka kurir s Čimernega, ki je z največjo naglico pregazil zamele, in poroča, da so politne končali že ob desetih in to 100-odstotno. Voliti so prav vsi volinci. Ob dvanajsti uri se giblje povprečni odstotek že okrog 75 in Ferči spet preklada od zadovoljstva svojo titovko z enega ušesa na drugega.

Poslušamo poročila tudi od drugod, saj je radio ves dan odprt. Veseli smo, ko ugotovljamo, da volitve povsod tako lepo napredujejo, da je naše ljudstvo razumelo pomen volitev, veseli zlasti še zato, ker volitve pri nas tako »gredo od rok«, da med ljudstvom ni našla odmeva ova gonja in propaganda raznih propadlih protiljudskih elementov, ki so se trudili na obo moč, da bi volitve ne uspele; vse kaže, da bo naše ljudstvo danes z njimi pošteno obračunalo in jim jasno in razločno povedalo, da zanje ni mesta med delničnimi ljudmi.

Kmalu se prisameji Golobci. Rudna vas — Dobrava sta zaključili volitve ob 11. uri s 100-odstotno udeležbo! Vidimo, da gre najbolj ravno v čisto kmečkih predelih, da so naši kmetje zelo zavedni in pošteno volilni, saj morajo nekateri več kot uro daleč do volišča, in to po zasneženih potih in v snežnem mežu, ki diha kar naprej, zlasti v hribih. Tako je pokazala lep primer tov. Francka Sotler, delavka v papirnici, ki je šla najprej na volišče na Jagnjenico. Ker pa tukaj ni bila opisana, jo je mahnila v Radeče ter izvedela, da je opisana še v Rudni vasi, kjer je bila doma. Pa se ni pritoževala, ampak se samo zahvalila in šla še pol ure v hrib, da izpolni svojo državljansko dolžnost in pravico.

Jože telefonira kar naprej in maha z rokami; nervozen je, da mu ne smeš ničesar reči. »Što komandantov ne bom poslušal,« se razburja, odkoraka skozi orata in jih zaloputne za seboj samo zato, da se čez pol minute prisameji nazaj. Vsi smo dobre volje in veselo razpoloženi, samo kraji okrog Soibna nam delajo malo skrbi. Tja smo sklenili oditi po kosilu.

V samih Radečah gre odlično, že davno preko 90 %. Spet se znajdemo skupaj, kajti delo je na vseh straneh in aktivisti kar »spricajo« sem in tja. Na trgu najdemo Lasiča. Klobuk mu visi postrani in vidim, da se nekaj jezi. »Preklete ženske,« se hudeje, »ni jih in jih ni! Zajc, tisti kmet, saj ga poznaš,« nam pripoveduje, »je že davno prišel, njegovih žensk pa ni dobili. Ne gredo in ne gredo. Primejduš, če je šel še župnik, bi pa ti dve tudi lahko šle!« Tako se hudeje, ker samo na ti dve še čakajo, sicer bi lahko že zaključili. Tudi na drugem volišču čakajo samo še eno žensko.

Odpravljamo se proti Soibnem. Prej se sveda oglasimo v »Jadrano« na majhno okrepčilo. Tov. Jupan od inspekcije dela pije samo kisel podo, ker ga menda želodec boli. Tudi Ferčiju jo ponuja, pa jo »hvaležno« odklanja, ker ima — kakor tudi drugi — raje kaj »krepkega«. Končno se odpeljemo. Ustavimo se na Njivicah. »Samo pet jih še manjka.« Dalje, kar dalje! Na Jagnjenici imajo lepo urejeno volišče v šoli. Komisija »uraduje« kar za šolskimi mizami, s čimer so ost kar zadovoljni, samo Francitu so predolge noge nekoliko v napoto. Imajo že 92 % in upajo, da bodo dosegli vsaj 98. Aktivisti so na terenu in sami vidimo, da prihajajo tudi zadnji volinci, nekateri celo od daleč. Vreme je pa res slabo.

Peljem se po zasneženi cesti strmo nazgor proti Soibnem. Zimska pokrajina je romantična v tej gorski samotni. Na desni strani nas pozdravlja mračna gmota »Dolenjskega Triglava« in njegova mračna senca pada nad vso dolino, okrog orha pa diha burja ter nosi oblake snega, da si neho tešnje zapremo suknje in še pišje pritožimo oarotnike. Pred nami pa štrli v nebo soibanski stolpec, s katerega nas gledajo razvaline gradu starih Kranjskih Ostronharjev, znanih po svojem junatstvu v bojih proti Turkom. Nam pa so znak mračnejšstva, zadnji spomin na suženjstvo, na temno dobo, ko je slovensko ljudstvo tlačnilo po teh hribih

raznim grofom in vilezom, ki so iz nje iztisnili zadnjo srago potu in krvi. Nehote se za trenutek zamislimo v zgodovino in primerjamo tisto mračno dobo z današnjim časom. Slovensko ljudstvo — koliko si že pretrpelo, koliko solza in krvi prelilo, koliko bičev se je že zlomilo na lojem ubogem hrbtu, predno si z lastno močjo in voljo vstalo in z nešteti žrtvami priborilo svobodo! Kdaj do današnjih dni je kmet tako svobodno in prostovoljno izbiral svoje zastopnike v oblastne organe? Morda pod bičem starih vilezov in baronov? Ali pod kremplji črnožollega avstrijskega orla? Ali pod žandarskimi bajoneti predaprilske Jugoslavije? In razvaline nad nami so se zdele kot soare? »Čuajte svojo s krojo pridobljeno svobodo in ne dopustite, da bi se kdaj povrnila časi, katerih žalostna priča smo!«

Med takim razmišljanjem nas je Maks priblekel na vrh do volišča v šoli, ki se tišči prav pod stolcem. Tudi tu so čakali še nekaj zadnjih volincev, nekaj starih ljudi pa ni moglo priti zaradi skrajno slabega vremena in snežnih zametov, in tako se je naš strah razblinil. Radka, ki je zjutraj nekoliko negodovala, je bila sedaj kar zadovoljna, saj so se volitve bližale koncu in je bil dosežen res lep uspeh, kar za prilike lahko označimo kot pomembno zmago, kajti hoditi v takem snežnem mežu po starih begovih res ni nikakršna šala.

Veseli smo si pomeli roke in skočili na malo okrepčilo — pa hajd nazaj v dolino, kamor smo srečno prišli, čeprav se je Ferči močno bal, da se ne bi šli po brezu »z bukvami objemat«, kot se je izražal. Skočili smo še na Studenec, toda nepotrebna skrb, ker so bile volitve že zaključene in se je komisija že odpravljala domov. Mi pa smo sveda odbrneli še pred njo.

V »štubu« vse dela, računa, šteje in vrisa. Celi kupi volilnega materiala prihajajo z volišč in »aparatus« za računanje procentov v zanesljivih rokah tov. Černeta je polno zaposlen. Jože, »šef« tehnične ekipe, že ni več nervozen, šteje in računa, pri tem pa se drži strašno resno in modro. Tudi kravalu si je nataknil, ki je zjutraj nisem videl, in če kaj pome, se postavi v govorniško pozno. Vsi smo dobre volje in štejemo in štejemo in računamo — in kar samo se nam smeje. In čudežni »aparatus« končno izračuna, da je volilo 99 % volincev, kar moramo priznati kot veliko zmago in uspeh. Na teh volitvah je naše ljudstvo dokazalo, da razume današnji čas, da zvestost in z vso voljo gradi lepo bodočnost, gradi socializem. Lahko smo ponosni na ta uspeh — vsem tistim pa, ki so v svoji smešni naivnosti mislili, da bodo napravili zmedo, in ki so hoteli zavajati naše delovne ljudi, je to zadosten dokaz, da jim je že za pečno odklenalo.

Veseli in dobre volje, dasi vsi utrujeni in lačni, smo se veselili tega uspeha in dobra volja in razpoloženje sta rasla od trenutka do trenutka. Tako smo veseli in uspešno končali volitve, in da je bil uspeh in zaključek res poln, je prišlo še nekoliko — kot pravi Geli — »grodove župce«, saj brez nje na Kranjskem nobena stvar ne mine. — vim —

OBJAVE

Cepljenje psov proti steklini

Vse lastnike psov opozarjamo na cepljenje psov proti steklini. To cepljenje bo v Trbovljah 16. in 17. XII., na Dobovcu 18. XII., na Katarini 19. XII., v Gabrskem pa 20. XII. od 12. do 14. ure, medtem ko bo cepljenje v Trbovljah od 8. do 12. ure. Izredno cepljenje bo 22., 23., 29. in 30. decembra.

OBVESTILO

Planinsko društvo Kum - Trbovlje obvešča vse svoje člane in nečlane, da bo redni letni občni zbor društva v petek, 19. decembra 1952 ob 18. uri v dvorani rudniške restavracije. Vabljeni vsi, za člane je udeležba obvezna.

PD Kum — Trbovlje.

NEDELJSKA ZDRAVNIŠKA SLUŽBA

Od sobote 20. decembra opoldne do ponedeljka 22. decembra zjutraj v ambulanti v Trbovljah.

Okrajni odbor Zveze V.V.I. Trbovlje prodaja železno blagajno, 80 cm visoko, 8 cm globoko, spodnji del višina: 70 cm, z dvema preciznima ključavnicama, znamke Theodor Wiesel Comp. Wien. — Informacije dobite v pisarni OO ZVVI Trbovlje.

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so v tako lepem številu spremili na zadnji poti našega dragega očeta, moža, sina, brata, zeta in svaka Leopolda Zajca. Vsem darovalcem vencev, govornikom pri odprtju grobu, trboveljski in zagorski godbi, pevcevm, vsem kolektivom obrata Kisovec in Kotredež, sindikalni podružnici Kisovec in vsem, ki ste nam osebno ali pismeno izrekli sožalje. Iskrena hvala tudi zdravnikom bolnišnice, posebej dr. Cebolinu. Prav tako dr. Gomilščku in dr. Kajzelju, ki sta pokojniku zadnja leta lajšala trpljenje. Družina Zajc, Zagorje.

Izdaja okrajni odbor OF Trbovlje Uredu: uredniški odbor Odgovorni urednik Stane Šuštar Tisk Tiskarne »Ljudske pravice« Ljubljani. Naslov uredništva: Trbovlje - Trbovlje, uprava rudnika Trboveljske Narodne banke v Trbovljah št. 614-90332-3. — List izhaja vsak torek. — Rokopisov ne vračamo. Prispevki za list morajo biti v uredništvu najkasneje vsako nedeljo zjutraj. — Mesečna naročnina 20 din, četrtletna 40 din, polletna 120 din, celoletna 240 din.

Nogometni turnir v počastitev zbora II. grupe odredov v Litiji

Tudi športniki so proslavili začetek Zbora II. grupe odredov v Litiji, in sicer z nogometnim turnirjem, ki je bil v nedeljo, 7. decembra, v Litiji. Na tekmovalstvo so bili povabljeni nogometni klubi Rudar, Retje in Dobrna iz Trbovelj, Bratstvo iz Hrastnika, Proletarec iz Zagorja in domačin Litija. Vabilu pa

Namizni tenis je v Zagorju zaživel

Pred kratkim je bila ustanovljena namiznoteniška sekcija »Proletarec« v Zagorju. Ustanovnega obnega zbora se je udeležilo mnogo ljubiteljev bele žogice, ki so z zanimanjem sledili dnevnemu redu. Na tem sestanku so člani izvolili odbor, ki je sestavljen iz ljudi, ki bodo znali voditi novo ustanovljeno sekcijo. Za predsednika je bil izvoljen profesor telesne vzgoje na gimnaziji v Zagorju, tov. Lebinger.

Novo ustanovljena sekcija je imela prvi dvboj z NTS »Rudar« Trbovlje. Nastopila sta pionirsko in mladinsko društvo. Mladinsko moštvo »Rudar« (Berger, Plevečak, Piki) je premagalo mladinsko moštvo »Proletarec« (Prasnikar, Drnovšek, Spolenak) s 6:3, pionirji »Rudarja« pa so premagali domačine s 5:4. Kljub porazu je ta dvboj za še neizkušene domačine uspeh.

Tudi na zagorski gimnaziji je med mladino za namizni tenis veliko zanimanje. V počastitev Dneva republike je profesor Lebinger organiziral prvenstvo gimnazije, ki je ob enem veljalo za zagorsko pionirsko prvenstvo. Med pionirji, ki jih je tekmovalo okoli 20, je zasedel prvo mesto tretjeletolet Jano Govejšek, pri pionirkah pa je zmagala četrtletoletka Jana Pust.

Ljubitelji bele žogice vabimo, da se udeležijo prvenstva Zagorja v namiznem tenisu, ki bo 20. in 21. decembra.

Novo ustanovljena sekcija želimo v naprej obilo napreka in uspehov. K. L.

so se odzvali le klubi Rudar, Retje in Litija. Skupno s športniki so prišli tega dne v Litijo tudi godbeniki trboveljske rudarske godbe na pihala, ki je sodelovala pri otvoritvenih slovesnostih.

Dopolne sta se v turnirju srečali moštvi Rudarja in Retja z rezultatom 5:1, v drugi tekmi pa je Litija zmagala proti Retju iz Trbovelj s 4:1; v finalni tekmi je zmagal Rudar proti Litiji s 5:0 — popoldne pa je bila tekma Rudarja proti Litiji - Retju, kjer je zmagal Rudar s 6:1.

Rudar si je na tem tekmovalstvu pridobil lep pokal.

Šah v Trbovljah

Napovedana prvenstvena šahovska tekma med celjskim šahovskim klubom in Rudarjem se ni vršila, ker Celjanov ni bilo. Namestio te tekme so trboveljski šahisti odigrali brzoturnir za prvenstvo v decembru: 16 igralcev se je borilo za čim boljši uspeh.

Do 10. kola je bil favorit tov. Vek, ki je oddal samo pol točke, za njim pa je bil tov. Rugel. Vendar prvi ni vzdržal, saj je oddal kar štiri partije, tov. Rugel pa 2 točki. Prvi je bil tov. Rugel z 11 in pol točke, drugi tov. Paik z 10 in pol točke, tretje in četrto mesto sta si delila tov. Tausič in Vek z 10 točkami, peti pa je bil tov. Frece z 9 točkami.

Delovanje kluba je precej živahno, saj je obisk šahovskih večerov precej številan, vendar bi treba tudi teoretične priprave mladincem in pionirjem.

Turnir za V kategorijo se bo zaključil, ker se mora začeti turnir za dosego IV. kategorije.

Dne 27. decembra bo šahovski klub Rudar podal obračun o svojem delu v letošnjem letu. Obisk obnega zbora, na katerega se vabijo tudi šahisti-nečlani, je za člane kluba strogo obvezen. H. J.

Nov slovenski film „Svet na Kajžarju“

Lizika Lajhova (Tatjana Senk) in muzikant Tjoi (Bert Sotler)

LOVSKI KOTIČEK

Lovski izpiti

Meseca septembra letošnjega leta smo imeli v našem okraju izpite za izprašane lovce. Ti izpiti so pokazali dobre in slabe strani posameznih lovskih družin v okraju. Pokazali so tudi, kako nujno potrebno je, da lovci vestno študirajo lovsko literaturo. Lovce še ni tisti, ki zna dobro streljati in če ve za vsakega zajca, kje leži.

Nekatere družine so svoje lovce prav dobro pripravile na izpit. Vso pohvalo zasluži v tem pogledu LD Radeče. Tudi ostale družine so bile na mestu, le center, ki bi moral služiti drugim za zgled, je storil najmanj. Pripravljeni pa smo, da bo v prihodnosti tudi ta pomanjkljivost odpravljena. Sicer so izpiti na splošno dobro iztekli, saj je na vprašanja odgovorilo pozitivno 86 % vprašancev. Razume se, da pri izpiti niso izostale »cvetke«, kakor: »Kdaj in kam zataknite lovce zeleno vejico?« Kandidat: »Če zgreši, na levo, če zadene, na desno stran klobuka!«

Druga: »Katero pernato divjad kr-

mimo pozimi?« Kandidat: »Zajce in golobe!« Izpraševalec: »Saj zajec nima perja, goloba pa pozimi ni pri nas!«

Kandidat: »Srno!...«

Bilo je še nekaj takih. Vidimo torej, kako potrebno je, da je prav vsak lovec vsestranski podkovnan, ker le tedaj bo lahko dobro opravljal naloge, ki mu jih nalaga lovstvo kot tako.

Gozdarski odsek s tov. Ržekom na čelu je imel pri sestavi izpraševalne komisije srečno roko. Člani komisije so pripravili na željo posameznih družin strokovna predavanja. Tukaj smo spet videli, katere družine so v dobrih rokah in zmogne organizirati predavanja ter dobro udeležbo teh predavanj.

Prihodnji mesec bodo spet izpiti, in sicer za zamudnike ter za lovске čuvaje. Pripravljeni smo, da bodo ti izpiti izpadli še bolj kot prvi. Ti izpiti so namreč prvi v zgodovini našega lovstva, kar je spet dokaz, kako skrbi ljudska oblast naše socialistične domovine za strokovno izobrazbo kadrov v gospodarskih in drugih področjih naše dejavnosti.

ZANIMIVOSTI

KILIN — ENAKOVREDNO GNOJILU HLEVSKEMU GNOJU

Prihodnje leto bodo začeli v Ameriki prodajati novo umetno gnojilo »Kilin«. Po ugotovitvah z dotedanjimi polkuzi bo to gnojilo namenjeno predvsem izčrpani zemlji. Pol kilograma tega gnojila bo enakovredno 250 kilogramom hlevskega gnoja. Novi gnoj je pridobiven, ki bo učinkovito vplivala na svetovno kmetijsko proizvodnjo.

PRED ODKRITJEM TAJNOSTI FOTOSINTEZE

Profesorju kalifornijske univerze dr. Molvinu Calvinu in njegovim pomočnikom je uspelo, da so s pomočjo radioaktivnega ogljika zasledovali kemične spremembe, ki se vrše na rastlinah; ta raziskavanja vzbujajo upanje, da bodo odkrili tajnost fotosinteze, t. j. procesa, po katerem zelene rastline spreminjajo sončno svetlobo in zrak v sladkor, proteino, maščobo in ogljikovo hidrate. Tako se bo morda posretilo najti metodo za umetno izdelovanje živil.

PENICILIN SO ODKRILI ŽE V PREJSNEM STOLETJU V RUSIJI

Polotebnov in Monosejev sta znanstvenika preteklega stoletja, katerih zaslug je radio Moskva odkril pred dnevi. Ne gre za majhno vprašanje: Polotebnov in Monosejev sta bila edva odkrita, ker sta že leta 1875 in 1882 odkrila plesen iz katere danes pridobivajo penicilin. Odkritje penicilina je, kakor je pred kratkim pravil radio Moskva, torej že 70 let stara moskovska iznajdba.

Prodajamo majhno hišo v Laškem. — Gunzek, Trbovlje-Retje 45.

V soboto se je našla volnena naglavna ruta. — Vprašati v upravi lista.

Čudno je le, da ves ta čas nismo nikoli videli ruskega ali sovjetskega penicilina, ni nismo slišali, da bi ga uporabljali v Rusiji.

POLJSKI PESNIK ZELI NAGRADO V ŽIVILIH

Neki znani poljski pesnik, pristav sedaj njega komunističnega režima, je prevod razne hebrejske poezije v poljščino. Založništvo v Tel Avivu je poskrbelo za izdajo in prodajo tega prevoda. Pred nedavnim pa je založništvo dobilo od pesnika pismo, kjer pravi med drugim tole: »Ya Poljskem mi gre prav dobro, kajti vlada mi je podarila kot »narodni dar« vilo, vendar vam bom hvaležen, če mi boste mojo avtorsko nagrado poslali v obliki živil...«

Borba proti škodljivim žuželkam in mrčesu

Britanska bakterijologinja prof. Smith Kenneth in prof. N. Zoroh poročata o novih uspehih v borbi proti škodljivim žuželkam in mrčesu. Z najnovejšimi poskusi sta oba znanstvenika ugotovila, da bi bilo škodljive žuželke in mrčesu mogoče uničiti s tem, da bi med njimi razširili kak virus nalezljiv bolezni. Znanstvenika sta napravila uspešne poskuse z molji in tičinkami metuljev.

Angleška vodikova bomba

Iz Sydneya poročajo londonskemu listu »Sunday Herald«, da se bo Churchill ob spodarski konferenci v Londonu razgovarjal s avstralskim ministrskim predsednikom Menziesom o možnosti vodikovih poskusov na otoku Montebello, do katerih naj bi prišlo čez dve leti. Zatrjujejo, da so se dela za angleško vodikovo bombo že začela, vendar se brez prestatka nadaljuje v nekem tajnem tehničnem središču izven londonskega predmestja.

Potrošniki v Zagorju in okolici

MESTNI MAGAZIN V ZAGORJU

VAM PRIPRAVLJA V SVOJIH POSLOVALNICAH PRESENEČENJE. — KAJ IN KAKO, BOSTE ZVEDELI V PRIHODNJIH DNEH V POSLOVALNICAH!